

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelseskrift

til

den offentlige Examen i Bergens Kathedralskole

1868.

Bergen.

Trykt hos R. Dahl.

1868.

Fortegnelse

over

de Kandidater, der ere dimitterede fra Bergens lærde
Stole i Tidrummet fra 1756—1780, med biographiske
Oplysninger

samlet af

J. f. Lampe,
Sognepræst i Lysnæs.

I.

Forord.

Naarvidt vides have ingen trykte Fortegnelser over Dimittender fra Norges lærde Skoler under Forbindelsen med Danmark uden for Thronhjemns Skole. For denne Skoles Bedkommende er leveret en saadan for Tidsrummet 1711—1812 i Tidsskrift for den norske Personalhist., ny Række S. 303—336. Nyttens af saadanne Fortegnelser er ikke ringe, ikke alene for Skolernes Historie, hvortil de levere ikke uvigtige Bidrag, men ogsaa for Personalhistorien, især naar de ledsages af biografiske Oplysninger. Jeg har derfor troet, at lignende Efterretninger fra Bergens Skole ikke vilde modtages uden Interesse, og derfor udgives foreliggende Samling. Til Grund for denne Fortegnelse er lagt den eneste Skoleprotokol, der have over Disciplene i Bergens lærde Skole, paabegyndt af sammes Rector Jens Voalkh i Aaret 1757 med tilføiede Anmærkninger om vedkommende Kandidaters Dimissionsaar. Det har saaledes været nødvendigt at udsønde af den talrige Skare Disciple, der tidlig forlod Skolen uden senere at give sig af med Studeringer, dem, som virkelig udgik fra Skolen til Universitetet. Men ved alene paa denne Maade at følge Protokollen vilde Fortegnelsen alligevel ikke blive nøjagtig, eftersom der blandt disse findes flere, der ere dimitterede privat af Skolens Rector og Konrektor, hvilke efter den daværende Skolelovgivning havde Berettigelse dertil, og ere opførte som dimitterede fra Skolen uden at være det. Jeg har derfor for at gjøre Fortegnelsen saa fuldstændig som mulig konfereret med Hr. Overlærer Hundrup i Roskilde, der af Kjøbenhavns Universitets Matrikel har udarbejdet en Samling af Dimittender fra Norges lærde Skoler næsten lige fra Begyndelsen af det 17de Aarhundrede, og ved de derved

foretagne Rettelser maa Fortegnelsen, saaledes som den nu foreligger, ansees saa noiagtig som mulig. At den er ledsaget med biografiske Oplysninger vil forhaabentlig vække større Interesse, end om saadanne manglede.

Hvad Kandidaternes ved Universitetet givne Hovedkarakterer angaar, er samme for Examen Artiums Bedkommende ansøgt fra Aaret 1776, da der før den Tid ingen saadan gaves, men alene specielle Karakterer for hvert enkelt Fag. Af Hovedkarakteren ved Embedsexamen for Theologerne vil sees, at Størsteparten af disse afgik fra Universitetet med ringeste Karakter, noget der maa vække Forundring og hos enkelte Læsere maaske lede Tanken hen paa Bedkommendes mindre Begavelse og Duellighed, men en saadan Mening vilde i Almindelighed være mindre rigtig. Indtil Universitets-Fundatsen af 7de Mai 1788 udkom, bestemte enhver theologisk Kandidat paa en vis Maade selv sin Karakter, der beroede paa det større eller mindre Benjøm han opgav at have læst, efter hvilket Karakteren fastattes ved Examen, og hvor dygtig han end befandtes at være, kunde han aldrig opnaa en højere Karakter end den, hvortil han meldte sig, men vel en ringere, naar det ved Examen stortede ham paa fornøden Kundskab. Det var saaledes almindeligt i de Tider, at de Studerende baade i og udenfor Danmark, hvis økonomiske Tilstand ikke tillod dem at opholde sig længe ved Universitetet, læste til ringeste Karakter, og flere af disse udmærkede sig siden baade ved Lærdom og Embedsdygtighed, og enkelte opnaaede endog Kirkens højeste Værdigheder. At jeg, hvad angaar enkelte Kandidaters senere Skæbne, ikke har været istand til at følge dem stort længere end til Examensbordet, er vistnok en Mangel, men dette vil lettelig finde sin Undskyldning i det lange Tidsrum, tildels over 100 Aar, der ligger mellem hine og vore Tider, og forjaavidt dette Arbejde vil blive fortiat, hvilket jeg baade ønsker og haaber, vil jeg med Taknemmelighed modtage de fornødne Rettelser.

Endelig maa jeg yde Kirkedepartementets Chef min Tak for den imødekommende Velvilje, der er vist dette mit Arbejde ved at tillade det optaget i Skolens Program og derved udgivet paa Skolekasjens Betøftning, da det ellers neppe vilde have seet Lyset, ligesom jeg heller ikke kan undlade at takke Skolens nærværende Rektor, der foruden at besørge Korrektoren, ogsaa i andre Stykker har rakt mig en hjælpsom Haand.

Tysnæs, den 1ste April 1868.

Den Mand, af hvem alle de nedenfor anførte Kandidater bleve dimitterede, var Mag. Jens Boalth. Han var født i Kristiania 8de Marts 1725 af Forældrene Olthapper sammesteds Jens Boalth og Hustru Cathrine Pedersdatter Golding. Om hans Ungdom haves ingen Underretning. Han har formodentlig som saa mange andre gode Hoveder, der vare fødte i ringe Raar, kjæmpet sig frem og ved egne Anstrængelser brudt sin egen Vane. Dimitteret 1742 fra sin Fødebyes Skole tog han 16de Januar 1745 theologisk Examen med den for fattige Studerende i den Tid almindelige Karakter non contemn. og ansattes derefter som Hører i Kristiania Skole, hvor han efterhaanden steg op til Fjerdelectiehører. Som saadan tog han 1740 Magistergraden ved Kjøbenhavns Universitet og blev 14 Marts 1756 Rector ved Bergens lærde Skole og dertil installeret ved en latinist Tale af Biskop Ole Tidemand 12 Januar 1757. Under 6te September 1762 erholdt han Titel af virkelig Cancelliraad, men maatte derfor erlægge 600 Rdr. til Skolens Kasse; senere blev han Justitsraad. Døde 4de December 1780. Om hans Værd som Skolemand og Bestyrer af Bergens Skole har hans Samtid faldet en enstemmig Dom. Allerede den Omstændighed, at han i en Alder af 31 Aar blev Indehaver af et Skoleembede, der efter de Tidens Forholde var endog meget godt aflønnet, og som ialmindelighed blev besat med Mænd i en mere fremskreden Alder, synes at vidne om hans mere end almindelige Begavelse og at han ved egen Dygtighed maa have henvendt Opmærksomheden paa sig. Og han synes ogsaa at have opfyldt de Forventninger, man nærede

om ham. Hans nærmeste Foresatte, Biskopperne Dr. Ole Tidemand og dennes Eftermand Fredrik Arntz, har Begge ydet ham fortjent Ros. Hvad disse fremhæve hos ham, var ikke blot hans Grundighed, store Læregaver, Nidkjerhed og Flid, men ogsaa den alvorlige Disciplin, han øvede i Skolen, hvilken var forenet med Billighed og Retfærdighed, hvorved han tilvendte sig Disciplenes Agtelse og Kjærlighed. Man fortæller om Bergens Biskop Dr. Eiler Hagerup, at naar Talen kom paa denne Byes lærde Rector Jacob Steensen † 1749, i hvis Skole han som ung Mand havde været ansat som Hører, lyste hans Ansiget af Glæde. Det samme siger Biskop Neumann i sit Mindeskrift over Sogneprest til Rykirken i Bergen Hans Jakob Grøgaard, kunde man ogsaa anvende paa denne, hvergang han omtalte Rector Boalth, hvis Discipel han havde været; da kunde han aldrig nok beundre hans flersidige Dannelse, hans store Kyndighed baade i de gamle og nyere Sprog, hvoraf han talte flere med Lethed. Ligejaalidt som Skolestøvet havde haft Indflydelse paa Boalths Ydre, der udmærkede sig ved Sirlighed og Anstand, ligejaalidt sporede man Virkninger deraf paa hans Aand. Han var ikke en af disse ensidige Stuelærde, hvoraf der i de Dage fandtes Mange, hvis Blik fjelden naaede udenfor Skolelivets snevre Kredse, og der ofte i det praktiske Liv vakte Forbauselse ved deres Ubehjælpelighed og Mangel paa Omtanke. Han var meget mere en indsigtfuld Mand ogsaa i Anliggender, der laa udenfor hans egentlige Fag, og følte varig Interesse for Alt, hvad der sigtede til det sociale Livs Udvikling og Forbedling.

Saaledes var han ikke blot en af Grundlæggerne til det i Bergen 1773 oprettede nyttige Selskab, hvis oprindelige Formaal var at ophjælpe Industri, Almueoplysning, Agerdyrkning, Fiskeri m. m., og hvis gavnlige Virksomhed ikke blev uden Følger i de følgende Tider; men han stiftede ogsaa i Forening med sin Discipel, den fra det norske Selskab i Kjøbenhavn bekendte Claus Fasting, senere Raadmand i Bergen, et musi-

kalt Selvfab, hvormed var forenet en Tegnestole, der ved kgl. Bevilling af 26 Juni 1775 erholdt Navn af de frivillige Harmonisters Akademi. I dette Selskabs Midte tilbragte Boalth, der selv var meget musikalsk, mange lykkelige Timer og fremkaldte Sands og Interesse hos sine Landsmænd for noget andet og mere, end hvad der hørte til Dagens Behov. I sit Egteskab med Kristiane Valentinsen, f. i Stavanger 25 Decbr. 1739 † i Bergen 3 Mai 1785, Datter af Kjøbmand og Kommerce-Rådsfor Peder Valentinsen og Anne Wilhelmine Pedersdatter Bredal, havde Boalth mange Børn, blandt hvilke Sønnen Christian Tullin B., der døde i Tranquebar 14 Aug. 1822 som Guvernementssekretær, har efterladt sig Descendenter i Bergen.

(Cfr. Kopibøger i Bergens Bispearkiv; Bergens Vestr. af Sagen og Foss S. 603. 647., Grøgaard's Mindeskrift af Neumann S. 4.)

)

Dimittender fra Bergens Skole fra 1756—1780.

1756.

1. Peder Wilhelm Valentinsen, født i Stavanger 4de November 1736 af Kommerceassessor Peder Valentinsen († 1761) og hans 2den Hustru Anne Wilhelmine Bredal (Præstedatter fra Brønø, † 1782). Han blev Militær og † i Stavanger 15de Mai 1777 som Capitain og Chef for det vesterlehnste Regiment.

2. Nils Hegelund Holtzrod, f. i Bergen 1738 af Overauditor og Proviantforvalter sammesteds Mads Nilsen H. († 1773) og Helvig Kristiane Klausdatter Ehlers. Han tog juridisk Embedsexamen og † 21de November 1802 ugift (?) som Sorensskriver i yttre Sogn.

3. Christopher Nagell . . . . .

4. Morten Hjorthøi, f. 27de Septbr. 1738 af Hugo Fredrik Mortensen H., Sognepræst til Klep paa Jæderen († 1741) og Jnger Beate Schrøder (Præstedatter fra Gloppen, † 1791). Blev 6te December 1770 theol. Candidat med laud ill.; ansattes senere i Danmark, hvor han døde 26de Januar 1815 som Conferentsraad og Borgermester. Gift med Anne Elisabeth Suur f. 5te Juni 1751 † 8de Januar 1820.

5. Henrik Kuhlmann, f. i Bergen 1737. Hans Forældre vides ei; tog 30te Juni 1762 theol. Embedsexamen med non contemn., blev 16de December 1763 Personellkapell. i Valle i Sætersdalen, i hvilken Stilling han formodentlig døde.

6. Wilhelm Dnsen, f. paa Finnaas Præstegaard 30te Juli 1733 af Jesper Jansøn D., Sognepræst til Finnaas († 1735) og Præstedatter fra Kvindherred Sara Klausdatter Koren († 1756). Han † i Kjøbenhavn som Student 1761.

7. Johan Grøn, f. i Vik i Sogn 1739, døbt 4de Søndag i Advent, af Hans Johansøn G. Personellkapell. i Vik og Kirstine Undersdatter Daae. Blev 25de November 1760 theol. Candidat med laudabil., 28de Marts 1764 Personellkapellan i Lefanger, 1778 forrettende Præst i Dmlid, hvor han døde ugift 1779. (cfr. Stamtavle over den norske Familie Daae, af J. F. Lampe, Bergen 1862).

8. Ludvig Christopher Grøn, f. 3die Juli 1741 i Vik, Broder til Fornævnte, blev 1765 Personellkapellan i Lerdal, 1778 Sognepræst i Dmlid, hvor han døde samme Aar ugift. (cfr. Stamtavle over Familien Daae).

9. Bernhard Frøchen, f. i Bergen 1738, døbt 28de Juni, af Stadsmajor Kjøbmand Bernt Hermanssen F. († 1750) og Elisabeth Henriksdatter Nymejer. Tog ingen Embedsexamen; men ansattes i Bergen som Auktionsdirektør og døde som saadan 13de Juni 1811. Gift 1) med Frederikke Lovise Lowe († 1777), 2) med Dorothea Købke.

1757.

10. Peder Doth, f. i Bergen 27de September 1738 af Willats Pederssen D., Skolelærer paa Fattigskolen „Christi Krybbe“, og Anne Margrethe Jonsdatter. Blev 7de Marts 1761 theologisk Kandidat med non contemnendus, ansattes som Lærer ved ovennævnte Fattigskole, tog senere Afsked og døde 23de October 1790 paa Jølster Præstegaard i Søndfjord hos sin Halvbroder Sognepræst Andreas Doth. Gift med Johanne Opdal Celius, Datter af Henrik Opdal Celius († 1789) Sognepræst i Staanewit.

11. Job Dessingthou Bahl, f. i Bergen 1737, døbt 5te October, af Skibsfører Mikal B. og Maren Møller. Blev 7de Marts 1761 theologisk Candidat med non contemnendus, ansattes 1785 som Sognepræst i Omlid og 1790 i Bamble, † 6te Februar 1816 i Langevund som pastor emeritus. Gift i Kjøbenhavn 1 October 1784 med Fredrikke Bultjær.

12. Peder Rose Hjelm, ff. 19de Mai 1737, Søn af rejsiderende Capellan til Strand i Stavanger Amt Peder H. og Anne Pedersdatter Rose. Som Student blev han forlovet med en ung Dame i Kjøbenhavn, men havde imidlertid en Medbeiler, der af Maferi over at Hjelm blev ham foretrukken, dræbte ham, da denne gik ud af Porten hos sin Forlovede. Dette skede, medens Hjelm's Fader endnu levede, altsaa før 1781.

1758.

13. Lars Hammer, f. 8de Juli 1738 af Jon Larsøn H., Klokker ved St. Jørgens Hospital i Bergen, og Karen Ludvigsdatter. Om hans senere Skjæbne vides Intet.

14. Claus Bremer, f. i Bergen 1737, hvor hans Fader Christopher B. var Seilmager, Moderen Maren Cramer. Tog theologisk Examen 7de Mai 1761 med non contemnendus. † ugift 1ste November 1768 som Hører ved Bergens Skole.

15. Christen Smith, f. i Bergen 8de Juli 1738 af

Kjøbmand Christen Ottofen S. og Sophie Jansdatter Lampe. Blev 10de Marts 1762 theologisk Kandidat med non contemnendus, 1ste December 1769 personel Kapellan til Vos, 3die Juli 1771 i lige Egenkab til Haus; † 1774 ugift.

16. Svend Johannes Heintze, f. i Hammers Præstegjeld i Nordhordland 16de December 1736, af Sergeant Johan Christopher H. og Maria Hammer. Theologisk Kandidat 16de September 1766, 1769 Første- og 1776 Anden-Lectiehører ved Bergens Skole, † 13de August 1786. Gift 1) 13de October 1768 med Fredrikke Bünnemann, † 1772, Datter af Præst ved St. Mariæ Kirke Joachim Ludolf B. († 1747) og Marie Elisabeth Jüger. 2) Dorte Elisabeth Melbo, † 1779, Datter af Handelsmand i Sønd Henrik Ravert M.

17. Baltazar Johan Flottmann, f. i Bergen 7de Jan. 1738 af Kjøbmand Johan Baltazar F. († 1753) og Anne Luth († 1739). Blev theologisk Kandidat 26de Juni 1765 med non contemnendus, † 28de Mai 1800 som Tredie-Lectiehører ved Bergens Skole. Gift 24de April 1780 med Anne Formann, født 1750, døbt 26de April, † 23de December 1817, Datter af Henrik Jansen F. og Cathrine Abrahamsdatter Formann.

18. Henrik Bryssel Middeltjon, f. i Bergen 12te Juli 1741 af Kjøbmand Johan Davidsøn M. og Dorte Magdalene Bryssel. Han tog ingen Embedsexamen, † 8de September 1787 ugift som Fjerde-Lectiehører ved Bergens Skole.

19. Christen Houge, f. 11te October 1737. Faderen Gunder Houge var Gaardmand. Tog theologisk Examen 5te December 1763 med non contemnendus, 23de October s. A. personel Kapellan til Skjold, 8de September 1773 Sognepræst til Gaaland, † 6te November 1793. Gift med Marie Holbye, Datter af Sognepræst til Skjold Nils Holbye.

20. Christen Krogh, f. i Kistrand i Finmarken 13de Juni 1733 af Jens Trulfsen K., Sognepræst i St., senere til Kol-lag i Christiania Stift og Kristine Marie Hegelund. Tog theologisk Examen 23de Juni 1764, 9de Septbr. 1778 Sogne-

præst til Maass i Finmarken; † 22de Marts (sfr. Erlandsen om Geistligheden i Tromsø Stift S. 26).

21. Johannes Haberdorph, f. i Bergen 7de August 1743 af Mathias Albert H., Sognepræst til Nykirken, senere i Christiania ved Frelserens Kirke († 1762) og Marie Laurénge Müller († 1766). Blev Baccalaureus 1ste August 1759, tog juridisk Examen og ansattes som Sorenskriver i Nordhordland 1772, senere Justitiarius i Bergens Stiftsloverret. † 1ste Januar 1807. Gift med Anne Sophie Hassing.

22. Ditlef Haberdorph, Forriges Broder, f. i Bergen i Septbr. 1739, † i Kristiania 14de Febr. 1771 som Krigsraad.

1759.

23. Asmund Neutz, f. i Bergen 1739 af Procurator Johan N. og Lisbeth Asmundsdtr. Holbeck. Blev 23de Juni 1764 theologisk Kandidat med non contemnendus; 1765 Personkapellan i Eid i Nordfjord; 1769 Hjælpepræst i Bergen; reiste 1775 til Holland, hvor han døde. Gift 17de November 1774 med Elisabeth Kristine Verdahl, f. 1741, † 1775, Datter af Ole Verdahl, Sognepræst til Eid og Elisabeth Katrine Vang.

24. Ludolf Krohn, f. i Bergen 14de October 1741 af Snekermester Johan Fjergen K. og Alhed Whitt, tog 23de Juni 1761 theologisk Examen med non contemnendus, blev 13de Januar 1764 rejst. Kapellan i Juvviken, 29de Mai 1772 Sognepræst til Norddalen paa Søndmøre, 1785 til Lyster; † 28de Februar 1795. Gift 1) med Mette Kristine Neuzer, f. 1739, døbt 3die April i Bergen, † 1767, Datter af Skipper Cornelius Janssen N. og Anne Karine Eriksdatter Leganger. 2) Maren Cathrine Høegh, f. 1749, † 14de Octbr. 1827, Datter af Handelsmand paa Søndmøre Jver H.

25. Johan Lindemann, f. i Bergen 22de Januar 1741 af Vinhandler Conrad L. og Anne Sophie Eckhoff. Han døde

som Student i Bergen 1773. (cfr. L. Sagen, Uddrag af E. Fastings Skrifter, S. 19.)

26. Erik Strøm, f. i Bergen 3die Oktober 1737, hvor hans Fader Rasmus Christensen var Murmester. Blev 22de Marts 1764 theologisk Kandidat med non contemnendus; † som Huslærer paa Rennesø Præstegaard 10de October 1768.

27. Andreas Christian Flor, f. 31te Januar 1741 af Justitsraad, Generaltoldforvalter i Bergen Christian F. († 1751) og hans 3die Hustru Marie Dorthæa Hansen († 1765); blev theologisk Kandidat 24de Septbr. 1763; † ubefordret i Kjøbenhavn 1773.

28. Tønnes Reutz, f. i Bergen 14de Juni 1740, Broder til den under No. 23 anførte. Blev theologisk Kandidat 27de Marts 1765 med non contemnendus, var 1791 residerende Kapellan i Oddernæs.

29. Mogens Mikal Bøfchen, f. i Bergen 28de Septbr. 1737 af Fiskeveier Arent Henrik B. og Else Margrete Holst. Blev theologisk Kandidat 12te Juni 1762 med non contemnendus, † 4de Juli 1807 som Klokker ved Korskirken i Bergen. Gift 7de Marts 1764 med Kristine Linde Knoph.

30. Frants Henrik Bucher f. i Bergen 31te Juli 1738 af Handskemager Johan Samuel B. og Anne Dorthæa Berger. Blev theolog. Kandidat 10de Marts 1762 med non contemn., 1ste Juni 1774 residerende Kapellan til Rødø i Nordland † 1780. Gift med Marie Lucie Bjerk † i Bergen 1783 (cfr. Erlandsen om Geistligheden i Tromsø Stift, S. 55.)

31. Elias Rose Hjelm, Broder til den under No. 12 anførte, f. 21te Juli 1740, blev theolog. Kandidat 5te Decbr. 1763 med non contemn., † ubefordret i Stavanger efter 1781.

1760.

32. Christen Larsen, f. i Bergen 7de Mai 1742 af Kjøbmand Lars Christensen og Helche Hoff, Præstebatter fra

Sparboen, blev 10de Februar 1770 Lærer ved Fattigskolen „Bethlehem“ i Bergen, 29de August 1772 theologisk Kandidat med non contemnendus, 29de Juni 1792 residerende Kapellan til Haus, 1805 Sognepræst til Os, entlediget 5te September 1816, † samme Aar. Gift 1768 med Judite Brunchorst, f. i Bergen 1742, † 3die April 1789, Datter af Kjøbmand Herman B. og Marie Boet. •

33. Magnus Melbdal, f. i Bergen 19de December 1741, hvor hans Fader Magnus M. var Tømmermand, Moderen Bergithe Masheim. Blev theologisk Kandidat 30te Marts 1766 med non contemnendus, 28de August 1776 residerende Kapellan til Fosnes, † 1789 3die Februar. Gift med Berte Colbjørnsen, † 24de April 1805 (cfr. Erlandsen om Geistligheden i Throndhjems Stift, S. 373.)

34. Reinert Houge, Broder til den under No. 19 anførte, f. 14de Mai 1740. Blev 27de Juni 1770 theologisk Kandidat med non contemnendus, var 1792 Personelkapellan i Ual i Hallingdal, hvor han formodentlig døde.

35. Andreas Munch Borchjeinius, f. 23de April 1737 af Sognepræst til Bpster, senere til Næs i Hallingdal, Jens B. og Anne Andersdatter Munch. Blev theologisk Kandidat 12te Marts 1767 med non contemnendus, 28de September 1770 Personelkapellan i Aremark hos Hr. Lars Leganger, 29de Juli 1778 Sognepræst til Rittebalden og 10de August 1787 til Ringebu, men døde 5te Mai 1788 før Tiltrædelsen der. Gift 1779 med Anne Mathea Dampe.

36. Andreas Kjerumgaard, f. i Bergen 24de Juni 1740 af Konsumptionsfriver Jens K. og Cathrine Hedevig Eckhoff. Blev theologisk Kandidat 6te September 1764 med non contemnendus, døde som Klokker i Bergen.

37. Christopher Frimann, f. i Bergen 2den Juli 1742 af Kjøbmand Christopher F. og Karen Siemers, theolog. Kandidat 6te September 1764 med non contemnendus. Var Ama-

nuenfis hos Biskopen i Bergen, † 28de Mai 1791 (cfr. Krafts og Myerups Lexicon.)

38. Paulus Holbye, f. 8de August 1738 af Nils H. Sognepræst til Skjold († 1766) og Laurentze Christine Michellet. Kand. theolog. 29de Juni 1763 med non contemnendus, 3die December j. A. Personkapellan i Suldal, 10de April 1766 i Stavanger, 14de Juli 1773 Sognepræst til Bardal, 16de September 1789 til Fet; † 9de November 1791. Gift med Maren Christine Rose, j. i Land 1743, døbt 11te November, Datter af Sognepræst til Suldal, Immanuel N. og Anne Sophie Jonasdatter Leirdal.

1761.

39. Niels Wulff, f. i Bergen 28de Oktober 1742 af Kjøbmand Frants W. og Engelche Erpecom. Kand. theol. 4de Marts 1767 med non contemnendus; 9de Januar 1770 Personkapellan i Sogudal, 23de April 1783 Sognepræst i Lekanger, † 10de Januar 1789. Gift 12te November 1778 med Catrine Nachløv Heiberg, f. 23de Marts 1750 (cfr. Geneal. Optegnelser om Familien Heiberg af Hans Heiberg. Bergen 1864. S. 19.)

40. Magnus Wigeboe f. i Bergen 20de December 1740 af Bødkermester Christopher Jensen W. og Christine Ringo. Kand. theol. 14de Juli 1764 med laudab.; 1769 Anden-Lectiehører ved Bergens Skole, 1ste Februar 1776 rejserende Kapellan i Lekanger, 1785 Sognepræst til Urland † 16de Februar 1800. Gift 10de September 1771 med Catrine Busch.

41. Theoborus Bernhardus Nicoll f. 28de November 1741 i Brøns Præstegjeld paa Helgeland, af Oberstlieutenant Philip N. († 1771) og hans 3die Hustru Margrete Bergmann († 1780) Kand. theol. 8de Juni 1763 med non cont.; 1766 Personkapellan i Selø, 1783 Sognepræst i Harham; entf. 5te Marts 1813, † 21de Juni 1817. Gift med Anne Mar-

grete Hebeffe Angell, f. 1749 † 1790. Datter af Peter Broch A., Sognepræst i Sellø og Helene Marie Brøndlund.

42. Jochum Krüger, f. i Bergen 29de Juni 1743 af Kjøbmand Conrad Kristian K. († 1786) og Malene Kristine Stuwitz († 1787). Kand. theol. 5te December 1763 med non contemnendus; 1786 Personellkapellan i Kvindherred, 16de September 1778 residerende Kapellan i Ds, † 8de April 1786. Gift 1) 1765 med Wenche Catrine Flor, † 1778, Datter af Generaltoldforvalter i Bergen Christen F. og Marie Dorteaa Hansen; 2) 1779 med Drude Frimann Astrup, f. 1760 døbt 22de August, Datter af Hans Astrup, residerende Kapellan i Ds og Gjertrud Leganger.

43. Henrik Garmann, f. i Haus Præstegjeld 21de Januar 1745 af Sorenfriver i Nordhordland Johan G. († 1768) og Wenche Henriksdatter von der Lippe, Kand. theol. 6te Martz 1765 med haud. illaud., tog senere juridisk Examen; 1768 Sorenfriver i Nordhordland efter Faderen; † 13de Oktober 1771. Gift 9de April 1768 med Engel Weiner, f. 1751 † 1777, Datter af Borgermester i Bergen Johan W. og Aune Bremer.

44. Claus Fredrik Fasting, f. i Bergen 29de Oktober 1746 af Fredrik F., Sognepræst til Nykirken († 1769) og Gerhardine von Göllich. Var i nogle Aar Secretær ved Tal-lotteriet i Kjøbenhavn, 1783 Raadmand i Bergen, † ugift 1791 (sfr. Myerups Lexicon; L. Sagen, Uddrag af Fasting's Skrifter).

45. Jdinus Egidius Sem, f. i Bergen 9de Oktober 1744 af Kjøbmand, en af Byens 16 Mænd, Henrik S. og Catrine Erpecom, Kand. theol. 12te Juni 1765 med non contemnendus, 1778 Personellkapellan i Kingebo, var 1792 Sognepræst til Hvaløerne, senere i Froen, † 26de Februar 1805. Gift med Bergitte Truine Arnßen.

46. Benjamin Dajs, f. i Lura Præstegjeld 27de September 1740 af Handelsmand Peder D. og Abelus Kristens-

datter. Theologisk Kandidat 26de April 1764 med haud. illaud. 1766 Missionær i Skjervo, hvor han døde. (Sfr. Erlandsen, Tromsø Stifts Geistlighed S. 181.)

1762.

47. Arnold Meyer, f. i Mangers Præstegjeld 3die November 1743, hvor Faderen af samme Navn var Proprietær, senere Mægler i Bergen, Moderen Maren Sørensdatter; theologisk Kandidat 4de Marts 1767 med non contemnendus; 3die Januar 1771 Personellapellan i Manger, 1787 residerende Kapellan i Lindaas, 1792 Sognepræst i S., † 4de Januar 1815. Gift 1) med Elen Johanne Melbal, f. 27de Mai 1749, Datter af Jørgen M., Sognepræst i Fane, og Christiane Bergmann. Gift 2) med Kirsten Castberg Jæger, f. 1747, † 1ste Juli 1815, Datter af Overtoldbetjent i Bergen, Nicolai Castberg J. og Olgaard Amble.

48. Stephanus Meidell, f. i Kinservits Præstegjeld 12te September 1743 af Johan Ernst M., Capitaine des armes, († 1745) og Eleonora Kristine Stephansdatter Barclay († 1782). Tog dansk juridisk Examen, † som Sørenskriver i Land og Hadeland 19de Juli 1808. Gift med Cecilia Catrine Gløersen, † 22de Oktober 1834.

49. Andreas Doth, f. i Bergen 21de Januar 1742, Halvbroder til No. 10, Moderen Gifte Margrethe Andersdatter Niim; theologisk Kandidat 2den September 1767 med non contemnendus; 9de Januar 1771 Personellapellan i Vikør, 1784 Sognepræst i Følster, entlediget 20de Februar 1817, † i Bergen 1819. Gift med Emerentse Blytt, f. 16de Januar 1747 † 25de Marts 1827, Datter af Sognepræst i Vikør Peder B. og hans 1ste Hustru Karen Pedersdatter Leganger.

50. Diderik Haslop, f. i Bergen 19de Juni 1743, hvor Faderen af samme Navn var Kjøbmand, Moderen Helene Weinwicz; theologisk Kandidat 15de December 1767 med non con-

temnendus; 7de September 1770 Personelkapellan i Overhalvden, 1790 residerende Kapellan i Vægg; † 7de Februar 1800. Gift med Bergitte Marie Sylow, f. 12te Juni 1753, † 30te April 1784, Datter af Provst Edvard von Westen S., Sognepræst i Snaasen (cfr. Erlandsen, Tromsø Geistlighed S. 76).

51. Gerhard Wilhelm Montagne, f. i Bergen 11te September 1742 af Kristen M., Raadmand († 1756) og Karen Geelmuyden. Levede 1807 i Danmark, uvist i hvilken Stilling.

52. Samuel Kristoffer Harberg, f. i yttre Sogn 7de Juni 1745, hvor Faderen Ananias H. var Foged, Moderen Anne Sophie Jversdatter Veganger; theologisk Kandidat 11te Juni 1767 med non contemnendus; 18de Juni 1772 Personelkapellan i Hafslo; † ugift 16de December 1780.

53. Marcus Schnabell, f. 21de Juni 1744 i Ulvik i Hardanger af Sognepræst f. S. Paul S. og Maren Preus Kjerulf; theologisk Kandidat 11te Juni 1766 med non contemnendus; 3die Januar Personelkapellan i Ulvik, 1778 residerende Kapellan til Bier; † 5te Juni 1780. Gift med Edel Johanne Margrete Saabye fra Danmark (cfr. Nyerups Lexikon).

54. Hans Jakob Arnold Borie, f. 12te December 1746 af Generalmajor af samme Navn og Anne Dorteaa Geelmuyden. Tog ingen Embedsexamen; døde som ung Student.

1763.

55. Johan Ludvig Horn, f. i Bergen 29de Mai 1743 af Knapmager Tobias H. og Janiche Jonsdatter; theologisk Kandidat 9de December 1767 med non contemnendus; † 30te Marts 1819 som Sognepræst til Borge i Smaalenene; Gift med Jnger Cathrine Brønstorff; † 29de Mai 1809.

56. Jens Thunboe, f. i Bergen 16de April 1744 af Klokker til Domkirken Andreas T. og Corniliske Danielsen; theologisk Kandidat 28de September 1774 med non contemnendus; † 25de Mai 1784 som Præst ved det kongl. Chri-

stians Pleiehus i Kjøbenhavn. Gift med Petra Johanne Paulsen, † i Kjøbenhavn 19de April 1819.

57. Johan Jacob Møring, f. i Bergen i April 1745 af Fiskeveier Frank N. og Helene Bigum; theologisk Kandidat 22de Marts 1769 med non contemnendus; 7de April 1774 Perionekapellan i Næsne, 28de August 1776 rejserende Kapellan i Hemnæs, 1784 Sognepræst f. S.; † 17de Juni 1814. Gift med Anne Cathrine Juul (cfr. Erlandsen, Tromsø Geistlighed S. 43).

58. Mads Lind, f. i Bergen 1743, hvor Faderen Gunder Gunderien, en Bondemand fra Søndsfjord, havde forpagtet en Have, kaldet Lindberghaven, i Nærheden af Fattigstolen Christi Krybbe. Deraf optog Sønnen Navnet Lind; egentlig dertil foranlediget af sin Rector, Magister Jacob Hoyer, der stedse benævnedes ham saaledes. Theologisk Kandidat 30te August 1774 med non contemnendus; 1775 Personekapellan i Østre Moland, 1785 Sognepræst i Hjørrendsfjord, 26de Mai 1786 i Jælle, 6te Januar 1792 i Indvik, 12te Juni 1798 i Førde, 25de Mai 1818 Provst i Søndsfjord, entlediget 28de Januar 1823; † 26de Februar 1829. Gift 1786 med Wilhelmine Grønbech fra Danmark, † 10de December 1818.

59. Jens Kraft Nøse, f. 1742 af Forældrene Emanuel Nøse, Personekapellan i Land, senere Sognepræst i Suldal, Moderen Anne Sophie Jonasdatter Veirdal; han døde som Student i Vardal 1777 hos sin Svoger, den under No. 38 nævnte Paul Holbye.

60. Christen Krantz, f. 1743 i Baagen i Lofoten af Handelsmand Robert Christensen og Anne Cathrine Krank; theologisk Kandidat 15de December 1767 med non contemnendus, 3die Februar 1774 Personekapellan i Flagstad, 5te Februar 1779 Sognepræst i Værø, † 1793; gift 1) med Susanne Undahl, † 1785, 2) med Rebekka Dais Sommer. (cfr. Erlandsens Tromsø Geistlighed S. 97.)

61. Eiler Hagerup Krogh, f. 11te Februar 1746, Bro-

der til No. 20, blev 1787 Foged i Lofoten. Gift med Gertrud Malene Jrgens, f. 5te Juni 1756, † i Lødingen 1843. (cfr. Erlandsens Tromsø Geistlighed S. 193.) •

1764.

62. Mads Wulff, f. 1743, Broder til No. 59, theologisk Kandidat 9de December 1767 med non contemendus, † i Bergen 1777; gift med Klærke Kramer.

63. Peder Brandahl, f. paa Fane Præstegaard 1745, døbt Edie Wartz, hvor Faderen Peder Rasmussen B. var Sognepræst, Moderen Else Margrete Schrøder; theologisk Kandidat 27de November 1771 med non contemendus, 25de August 1773 Sognepræst til Fane, † 28de April 1788; gift med Helene Catrine Vestling.

64. Frants Philip Hopstoch, f. paa Kongsberg 15de November 1746 af Overholtsforster Andreas Christian H. og Maren Hoffmann Krogh, theologisk Kandidat 27de April 1772 med non contemendus, 27de Juni samme Aar Sognepræst til Baale, 1798 til Lønsberg, 17de Juni 1808 til Lhoten, 1813 Ridder af Dannebrog, † 16de Juli 1824; gift med Anne Elisabeth Lorentsen (cfr. Krafts Lexicon.)

65. Christopher Henrik Lau, f. i Bergen 18de August 1749 af Dam Jakobsen L., Proviantforvalter ved Bergens Fæstning, senere Soldofficiant, og Sara Farnow; blev Veimester i Bergen, † 1792; gift med Anne Martine Friele, f. 1759, Datter af Daniel F. paa Natland i Fane Præstegjeld og Anne Clausdatter Mouritsen. (cfr. Myerups Lexikon, hvor han seilagtig anføres at have været Lagadør ved Soldboden, hvilket gjelder Faderen.)

66. Johan Jakob Lafjær, f. i Bergen 1745 af Conrector Paul L. og Hedevig Sophie Carrine Prikkier; theologisk Kandidat 29de August 1772 med hauld ill., 10de Marts 1774 Personellkapellan i Sande, senere i Sognepræst i Laurvig, †

11te Januar 1795; gift med Henriette Kjemler, † 23de August 1789.

67. Peter Atche, f. paa Lærdals Præstegaard 1747 af Hans Carsten A., Sognepræst til Lærdal, senere til Kinservik, og Barbara Marie Veganger; tog ingen Embedsexamen, blev Stiftsskriver og Klosterforvalter i Roeskilde, † . . . Gift med Charlotte Sophie Harboe, Datter af Biskop Ludvig H. (cfr. Erlandsens Thronhjems Geistlighed, S. 28.)

1765.

68. Johan Smith, f. i Bergen 1ste Januar 1745, hvor Faderen Asmund Bjørnsen var Flotmand (Færgemand). Om hans senere Ekjæbne vides Intet.

69. Arnt Nicolai Masheim, f. i Bergen 17de Juni 1749 af Politibetjent Stephan A. og Barbara Arentz, 1770 kongelig Landmaaler, 1773 medicinsk Kandidat paa Fredriks Hospital, 17de April 1776 medicinsk Examen, samme Aar disputerede for den medicinske Doctorgrad (de successione morborum), 1782 Prof. desig. i Medicinen ved Kjøbenhavns Universitet, 1796 Professor i experimental Physik, † 10de Juli 1800. (cfr. Nyerups Legic., F. C. Hundrups biogr. Efterretninger om Doctorer, S. 184.)

70. Berent Reinertsen, fød i Bergen 1746, døbt 16de Febr., af Bødkermester Berent M. og Anne Cathrine Paulsdtr. † 1786 som Student.

71. Mads Formann, fød i Bergen 16de Oktober 1745 af Kjøbmand Jørgen Janssen J. og Elisabeth Jakobsdatter Erpecom.

72. Mathias Tonning, fød i Jndvikens Præstegjeld d. 4de Aug. 1744 af Landhandler Peder T. og Elise Cathrine Lund; theologisk Kandidat 26de September 1776 med non contentendus, 8de Oktober 1777 Personellkapellan i Førde, 14de Juli 1786 residerende Kapellan i Ds, 4de Oktober 1793 Sognepræst

i Vikør, 3die Oktober 1806 i Hjelmeland, entlediget 15de Februar 1823. Gift 1) 1780 med Anne Elisabeth Alstrup, † samme Aar paa Barjelseng, Datter af Nils A., Sognepræst til Drøftoug; 2) 1783 med Ulrida Marie Fasting, fød 5te April 1765, † 16de Mai 1794, Datter af Major Soren Christian F.

73. Jakob Parelius, fød 1774 i Nordland af Jakob Andreas P., Sognepræst i Hemnæs og Susanne Pedersdatter Glad.

1766.

74. Johan Herman Henrik Bruns, fød i Bergen 4de December 1748, hvor Faderen Christian B. var Mægler; theologisk Kandidat 16de Marts 1777 med non contemnendus.

75. Caspar Rømer Blichfeldt, fød i Bergen 1746 af Major Caspar Fredrik B. og Marie Elisabeth Rømer. Død som Student i Bergen 1772.

76. Thøger Christian Krogh, fød 19de November 1749, Broder til No. 20 og No. 61. Død som Student i Bergen 1769.

77. Johan Henrik Wulff, fød i Bergen 9de Oktober 1747, Broder til No. 39 og 62. Theologisk Kandidat 29de Juni 1769 med non contemnendus, 14de August 1782 Bersejonekkapellan i Kvindherred, 3die August 1787 i samme Stilling i Manger, 26de Marts 1790 rejserende Kapellan i Juviken, 5te Oktober 1792 Sognepræst i Tysnæs, 2den December 1803 i Manger, entlediget 5te Februar 1826, † 4de August 1839. Gift med Anne Margrethe Schwarz, fød 6te Oktober 1750, † 9de Marts 1825; Datter af Kjøbmand Claus Clausen S.

78. Samuel Mandrup Bugge, fød i Hafslo i Indre-Sogn 18de April 1747, hvor Faderen Jens B. var Proprietær; blev theologisk Kandidat 29de Juni 1799 med non contemnendus. † 1803 som Proprietær paa Urnæs. Gift med Synneve Hansdatter.

79. Martin Wahl, f. i Bergen 10de Oktober 1749 af

Kjøbmand Henrik Rasmussen og Kristine Corneliusdatter Friis. Studerede 1769—1775 Botanik i Upsala under Linné, 1779 Lector i Botanik ved Københavns Universitet, 1801 Professor; † 24de December 1804 (cfr. Nyerups Lexicon).

80. Peter Schrøder, f. 28de Januar 1747 af Otto Pedersen S., Sognepræst i Vanelven, og Kristine Læe; theologisk Kandidat 28de September 1771 med non contem., 17de August 1774 Personkapellan i Vanelven, 1782 Sognepræst f. S., † 28de Oktober 1813; gift med Elisabeth Cathrine Blumenthal, f. 1752, † 22de Mai 1824, Datter af Historiemaler Mathias B. og Anne Jbsen.

1767.

81. Daniel Gottlieb Blumenthal, f. i Bergen 29de August 1745 af Daniel B. og Giske Marie Bischof.

82. Johan Henrik Formann, f. i Bergen 29de Oktober 1747 af Kjøbmand Henrik Janssen J. og Cathrine Abrahamsdatter Formann; theologisk Kandidat 1ste Juni 1769 med non contem., 18de November 1778 Personkapellan i Kvindherred, 5te September 1781 i samme Stilling til Dømtirken i Throndhjem, 17de Februar 1792 Sognepræst til Baaelje paa Falster, † 31te Januar 1817; gift 7de Juni 1792 med Sophie Henriette van Deurs, fra hvem han ved tgl. Bevilgning af 18de Februar 1803 blev separeret, og blev hun siden gift med Kammeraad Peter Dahlstrøm, Birkedommer paa Falster, hun † 10de April 1829. (cfr. Erlandsens Throndhjems Geistlighed, S. 59. Den Falsterke Geistligheds Personahistorie ved J. Barfod, 2den D. S. 215.)

83. Elias Christopher Fæster, f. 17de November 1746 af Zakarias J., Birkedommer over Svansø Gods, og Anne Marie Thode; han døde som Student i Bergen 13de Oktbr. 1810.

84. Jhak Severin Frimann, f. 15de April 1750 i Sellø Præstegaard af Peder Harboe J., Sognepræst i Sellø, og Sara

Sold; theologisk Kandidat 7de September 1774 med non contemnendus, 6te September 1782 Sognepræst i Kjelvik, 23de Juli 1785 i Alten-Lalvik og Provst i Vestfinmarken, 10de Juni 1791 Sognepræst i Dverhalden; † 29de April 1811. Gift med Marie Elise Angell, f. 14de April 1757, † 15de Mai 1823; Datter af Peter Broch A., Sognepræst til Sellø (cfr. Erlandsens Thronhjems Geistlighed, S. 389).

85. Christopher Werlauff, f. i Rødø Præstegjæld 1745 af Erik W., residerende Kapellan til Rødø, senere Sognepræst i Folden, og Marie Kjelstrup.

86. Asmund Rosenfeldt Thomæsen, f. form. i Senjen 10de Februar 1746, hvor Faderen Mauritz Thomæsen var Sorensskriver. Sønnen † i Kjøbenhavn som Student 1769.

87. Jacob Baumann, f. i Bergen 1746, døbt 27de Januar, af Berleinspektør Paul B. og Fredrike Dorthæa Hysfel. Tog ingen Embedsexamen; levede 1802 i Stavanger, uvisst i hvilken Stilling.

1768.

88. Bent Ulrich, f. i Hammers Præstegjæld den 20de Januar 1748, hvor Faderen Benjamin D. var Personkapellan, senere Sognepræst til Hosanger og derefter i Afsævd, Moderen Elisabeth Margrethe Briz. Han blev Inspektør ved Handelen paa Grønland.

89. Søren Lem, f. i Februar 1749 i Frømingen i Sogn af Proprietær Hans L. og Marie Sophie Christine Heiberg; † som Sinds syg 1829 (cfr. Heibergs Stamtavle, S. 36).

90. Hans Lem, f. 30te April 1751, Fornævntes Broder; † 5te November 1807 som Proprietær til Frømingen. Gift: 1) 7de December 1773 med Elsebe Marie Hejs, † 19de Marts 1798; 2) med Benedicte C. Meydell (cfr. Heibergs Stamtavle, S. 36).

91. Clemens Funch Marcher, f. i Strandebarm 11te

Juli 1748 af Sognepræst til Strandebarm Eiler Hold M. og Hedevig Funch; theologisk Kandidat 27de Mai 1773 med non contemnendus; 19de Juli 1774 Personelkapellan i Østerlarsker, 8de Juli 1785 Sognepræst til Agersborg i Aalborg Stift, 28de Juni 1799 til Kjettrup; entlediget 4de Mai 1808. Gift med Mette Johanne Mackeprang.

92. Hans Marcher, Tvingbroder til Fornævnte; theologisk Kandidat 27de Mai 1773 med non contemnendus, 1777 Personelkapellan i Strandebarm, 11te Mai 1787 Sognepræst til Allinge paa Bornholm, † 1798.

1769.

93. Zakarias Zakariasien, f. 11te December 1749 af Foged over Jæderen Kammerraad Ole J. fra Bergen og Christine Cathrine de Ferry, † som Student 1770.

94. Johan Cold Frimann, f. 21de Juli 1751. Broder til No. 84. Lagde sig efter Medicin og disputerede 18de Januar 1782 (observationes medico-practicæ varii argumenti) for den medicinske Doctorgrad; blev samme A. Stadsphysicus i Thronhjelm; † ugift 8de Februar 1826 (cfr. Hundrup, om Doctores ved Kjøbenhavns Universitet, S. 187).

95. Cornelius Blytt, f. i Bergen 30te Januar 1751 af Guldsmedmester Mikal B. og Anne Jbsen; var sindssyg i 32 Aar og døde 7de Marts 1805.

96. Peter Garboe Frimann, f. 18de November 1752. Broder til No. 84 og 94, blev 1776 Fuldmægtig i Finantskollegiet i Kjøbenhavn, 1780 reiste udenlands; siden Legationssecretær i Stodholm og Petersborg, 1795 Secretær i det udenlandske Departement, 1807 Geheimellegationsraad, 1825 Conferentsraad, 1832 entlediget, Kommandør af Dannebrog, † ugift i Kjøbenhavn 21de September 1839 (cfr. Myerups Vericon).

97. Morten Anton Helm, f. i Skjerstad i søndre Salten af Vincents Mortensen H., Sognepræst i Skjerstad, og Bergitte

Catrine Friis; theologisk Kandidat 29de Juni 1772 med non contemnendus; 14de September 1774 Personelkapellan i Hedrum, 1781 Sognepræst til Svindinge paa Fyen; † 14de Juli 1817 (sfr. Erlandsen, Tromsø Geistlighed, S. 135).

98. Jakob Helm, f. 1752, Broder af Hornøvnte.

99. Frederik August Lønder Schrey, f. i December 1750 af Postmester i Bergen Frederik S. og Lucie Marie Weinmann. Tog ingen Embedsexamen, men oprettede i Bergen et Institut, hvorfra han dimitterede mange Studerende til Universitetet. Drukede ved Bergen 28de December 1794. Gift med Gye Lafsær, Datter af Conrector Paul L.

1770.

100. Peder Hegelund, f. 1751, Søn af Hans Fredrik H., Sognepræst til Kjærbye i Sjælland; † som Student i Kjøbenhavn 1778.

101. Johan Peter Hegelund, f. i Hans Bræstegjeld 20de December 1750, hvor Faderen Japhet H., der døde som Sognepræst til Etne, da var reiserende Kapellan.

102. Jørgen Peter Meldal, f. 21de Marts 1751 i Indviken, hvor Faderen Jørgen Evensen M., der døde som Sognepræst til Fane, da var Præst, Moderen Christiane Bergmann; theologisk Kandidat 17de September 1777 med non contemnendus, 1781 Personelkapellan paa Vos, 17de Juni 1785 reiserende Kapellan i S., 19de Juni 1787 Sognepræst til Herrø, 10de Juli 1801 til Bolden, † 1ste Juni 1815. Gift med Else Christine Meldal, Datter af Even Augustinsen M., Sognepræst til Vos.

103. Augustinus Meldal, Forriges Broder, f. 6te Februar 1755, theologisk Kandidat 16de Marts 1779 med non contemnendus, † 24de Mai 1828 som Sognepræst til Lysabbel paa Als. Gift med Nicoline Oligera Nyholm, f. 4de August 1763, † 25de Januar 1837.

104. Peter Stratzborg, f. i Bergen 8de Juni 1748, hvor Faderen af samme Navn var Kjøbmand, Moderen Marie Becher. † 3die Februar 1788 i Bergen som Student.

1771.

105. Zakarias Wegener, f. i Bergen 1751 af Bødkermeester Jens W. og Susanne Margrethe Dolf; theologisk Kandidat 13de Juli 1779 med non contemendus, var 1780 Sognepræst i Thorslundemagle i Danmark.

106. Andreas Angell, f. 28de Juli 1758, Søn af Klofter i Nordfjord Peder Anderssen A.

107. Garlov Grip, f. i Bergen 15de September 1752 af Kjøbmand Rudolf G. og Marie Magdalene Farnau. Theologisk Kandidat 17de Juli 1777 med non contemendus, 5te August 1778 Personkapellan i Norddalen, 10de September 1783 residerende Kapellan i Thingvold, 31te Juli 1795 Sognepræst f. S., † 12te August 1818. Gift: 1) med Bergitte Cathrine Gottschalk, † 1ste Marts 1807; 2) 1810 Ingeborg Sophie Iversen, f. 20de Juni 1770, † 19de September 1837.

108. Rolf Olsen, f. i Bergen 11te November 1750, hvor Faderen Ole Olsen var Skipper; blev Procurator, senere Raadmand og Politimester i Bergen, † . . . Gift med Karen Cathrine Morup.

109. Peter Christian Angell, f. 6te August 1751

110. og Peter Jørgen Angell, f. 11te Marts 1853 af Peter Broch A., Sognepræst til Sellsø, og Helene Marie Brøndlund. De omtom begge ved Forlis 1775 paa en Reise til Kjøbenhavn.

111. Anders Daae, f. i Vindaas 4de Januar 1758 af Magister Ludvig Anderssen D., Sognepræst til Vindaas, og Drude Cathrine Haar; theologisk Kandidat 15de Oktober 1777 med laudabilis, 11te Juli 1779 Personkapellan i Lyster, 18de Marts 1785 residerende Kapellan i Sefanger, 8de April 1789

Sognepræst i S., 8de November 1805 Provst i Sogn; † 8de Mai 1816. Gift: 1) Anne Sophie Heiberg, f. 10de April 1756 † 31te Mai 1807, Datter af Provst Gerhard H. i Sogn-dal; 2) Ollegaard Sophie Lem, f. 23de Januar 1779 † 30te Oktober 1809, Datter af Proprietær Hans Lem; 3) Adelus Marthea Ravn, f. 20de Januar 1763 † 13de Marts 1833, Datter af Skipper i Bergen Jonas M. (cfr. Stamtafle over Familien Daae).

112. Søren Lode Dufsen, f. i Bergen 9de Januar 1751 af Hillebrand D., Visitor ved Toldvæsenet, og Helche Lode.

113. Lars Kristian Theting, f. i Bergen 13de April 1752, hvor Faderen, Johannes Th., var Stræddermester; theologisk Kandidat 22de Juni 1779 med non contem., 1779 Personelkapellan i Haus, 16de Juli 1784 residerende Kapellan i Hemnæs, 18de August 1809 Sognepræst i Rødø, † 23de Juli 1822; gift med Katrine Johanne Waade, f. 11te Juli 1758 i Bjørnør, hvor Faderen, Johannes B., var Handelsmand.

114. Axel Rosenfrank Segelecke, f. i Kvindherred 1752, døbt 14de Juli, af Kapitain Søren Vincents S. og Anne Cecilia Müller; theologisk Kandidat 31te Mai 1775 med laud ill., var først Hører ved Bergens Skole, 1801 Sognepræst i Bringsted i Aalborg Stift, † 21de Mai 1826; gift med Helvig Bruun Lassen, f. 1754, † 18de November 1834.

115. Jens Bergendahl, f. paa Hammers Bræstegaard 16de Februar 1755 af Jens B., Sognepræst til Hammer, og Marie Kristine Muus; theologisk Kandidat 13de Oktober 1778 med non contemn., 29de Marts 1780 Personelkapellan i Lekanger, 1794 residerende Kapellan til Borgund paa Søndmøre, 1800 Sognepræst i Flekkefjord, † 30te Juni 1803; gift med Charlotte Amalie Lem.

116. Israël Gottlieb Warncke, f. i Bergen 2den Februar 1755 af Johan Gottlieb B., Organist ved Domkirken, og Justine Rhode; lagde sig efter Musik og reiste med offentlig

Understøttelse til Hamburg og Berlin, paa hvilket sidste Sted han uddannede sig i sit Fag under Kimbergers Veiledning og blev bekendt som en udmærket Klaverspiller; bosat 1811 i Col-ding. (cfr. Bergens Beskrivelse af Sagen og Føds, S. 609.)

1773.

117. Tonnes Lange, f. i . . . 25de Februar 1750 af Jakob Eriksten Lange og . . . . . Tog ingen Embeds-examen men levede som Student i Bergen, hvor han † 10de August 1808. Han udgav 1794 nogle Numere af et Ugeblad kaldet „den bergenske Kunstskriver“, der røbede en jundsforvirret Mand. (cfr. Bergens Beskrivelse, S. 646.)

118. Thorstein Hoel Schjernbeck, f. i Norddalens Præstegjeld paa Søndmøre 5te Januar 1757 af Otto S., Klokker, og Gunhild Lind; theologisk Kandidat 22de April 1784 med non contemnendus, 1785 Personellkapellan ved Domkirken i Bergen; † ugift 15de Marts 1788.

119. Augustinus Nissen Hæssel, f. i Bergen 9de August 1754 af Carsten Augustinus H., Procurator, og Marie Buchhoff.

1774.

120. Johan Omjen, f. 7de December 1756. Broder til No. 112. Døde som Student 1780 i Kjøbenhavn.

121. Jesper Kristian Schwartzkopf, f. 1756 af Mikal S., Sognepræst i Jndre-Holmedal, og Karen Margrethe Kaudulf; † som Student.

122. Mathias Abel, f. 3die Februar 1754 af Hans A., Sognepræst til Fælse, og Maren Povelsdatter Skaanevik; theologisk Kandidat 9de Januar 1784 med non contemnendus, 18de Marts 1785 Personellkapellan i Høsauger, samme Aar Sognepræst f. S., 13de Februar 1789 til Skaanevik, 1794 til

Etne; † 7de Juni 1796. Gift med Kristine Karine Geelmuyden, Datter af Lagmand i Stavanger Bert Pedersen G. og Cathrine Johanne Smith.

123. Peder Jensen, f. i Bergen 29de Mai 1757, hvor Faderen Jens Pedersen var Skomager. Levede 1781 som Student i Kjøbenhavn, tog ingen Embedsexamen.

124. Christen Kahrz, f. i Bergen 2den December 1755 af Jens K., Guldsmedmester, og Karen Lind; † som Procurator i Bergen 18de September 1809. Gift med Kristine Fjel, f. 13de September 1761 paa Halsnø, Datter af Andreas J., Foged i Søndhordland († 1777), og Anne Christophersdatter Munthe († 1794).

125. Nils Holbye, f. i December 1754, Broder til No. 38, theologisk Kandidat 14de Marts 1780 med non contemnendus, 1784 Sognepræst i Egede i Sjælland, 17de September 1796 i Kongsted; † 29de September 1799. Gift med Wilhelmine Marie Meyer (cfr. Erlandsjens Throndhjems Geistlighed, S. 492).

126. Hans Cormontan, f. 19de September 1755 af Paul Kristian C., Klokker i Finnaas, senere i Bergen, og Mette Cathrine Hertzberg; theologisk Kandidat 30te Juni 1783 med non contemnendus; † 6te November 1827 som Sognepræst til Undal. Gift med Nicoline Meldal.

1775.

127. Dines Vindefilde, f. i Kinserviks Præstegjeld 18de Juli 1754, hvor Faderen Edvard Dinesen B., senere Stræddermester i Bergen, da opholdt sig, Moderen Eli Sivertsdatter; theologisk Kandidat 9de Oktober 1782 med non contemnendus, blev Sognepræst til Rjøng i Sjælland; † 5te December 1809.

128. Johan Luth, f. i Bergen 13de Marts 1758, hvor

Faderen Herman Berch L. var Kjøbmand. Moderen Anne Brychmann. Theologisk Kandidat 3die Juli 1782 med laudabilis. Blev først residerende Kapellan til Vaage og 19de Juni 1803 Sognepræst til Neerstrand; entlediget 1829 † 15de November 1836. Gift med sin Kusine Marie Elisabeth Luth.

129. Leonard Sidenius, f. 12te Januar 1756 af Jonas S., Sognepræst til Lødingen, og Lucie Kildal; theologisk Kandidat 18de November 1777; † ubefordret i Nordland.

130. Jens Johan Kjølstrup, f. 6te Mai 1753 af Claus Christian K., Sognepræst til Rødø, og Else Boye; theologisk Kandidat 14de November 1780 med non contemnendus, 21de Februar 1781 Personelkapellan til Rødø, 23de Juli 1785 Sognepræst til Ristrand; † 1790 (cfr. Erlandsen, Tromsø Geistlighed, S. 20).

1776.

Jngen dimitterede.

1777.

131. Jakob Krøpelien Meyer, f. i Bergen i September 1759 af Albert Henrik M., Kjøbmand, og Anne Elisabeth Krøpelien; exam. art. haudill.; † som Student i Kjøbenhavn.

1778.

132. Immanuel Høe, f. i Bergen 22de Juni 1760 af Raadmand, senere Borgermester Herman H. og Magdalene Kristine Schjelderup. Exam. art. haudill.; † 1832 som entlediget Kassierer for den almindelige Entekasse i Kjøbenhavn med Titel af Justitsraad.

133. Ulrik Fredrik Cortiu, f. i Bergen 11te Februar 1760 af Lector Seminar. Kasimus Finde C. og Else Wähl.

Exam. art. laudab.; † 1793 i Kjøbenhavn som Fuldmægtig i Økonomi- og Commercecollegiet (cfr. Myerups Lexic.).

134. Nils Hertzberg, f. paa Finnaas Præstegaard 13de August 1759 af Sognepræst til Finnaas, Peder Harboe S. og Christiane Winding; exam. art. laudab., exam. theol. 30te Juni 1783 med non contemnendus; 1784 Personelkapellan i Finnaas, 1786 Sognepræst i Kvindherred, 1804 i Kinservik, 1810 Provst i Hardanger, 1811 Ridder af Danebr.; † som Jubellærer 21de Oktober 1841. Gift: 1) Marie Elisabeth Weinwich, f. i Bergen 1759, † 2de Juli 1818, Datter af Raadmand Jan Nilzen W. og Mariane Winding; 2) 1823 Anne Kristine Egede Thomsen, f. i Bergen 18de April 1789, † 20de Januar 1860, Datter af Skipper Jan T. og Margrete Voletta Meyer (cfr. Krafts Lexicon).

135. Hans Blytt, f. 29de December 1758 paa Bos af residerende Kapellan til Bos, senere Sognepræst til Vikør, Peder B. og Karen Koren; exam. art. handill.; exam. theol. 17de Oktober 1782 non contemnendus, 17de December 1784 residerende Kapellan i Overhalvden, 17de Juni 1803 residerende Kapellan til Domkirken i Throndhjem; † 10de Mai 1805. Gift med Karen Nieber Lund (cfr. Erlandiens Throndhjems Geistlighed, S. 55).

136. Jesper Nahrø, f. i Fjelberg 4de August 1759 af Dithmar K., Sognepræst i Fjelberg, og Cecilie Catrine Heiberg; exam. art. laudabil.; 1779 Observator paa Rinde Taarn, 1781 Kopist i Rentekammeret, 1787 Foged i Nomsdalen, 1802 Rentekriver i Rentekammeret i Kjøbenhavn; † 29de Januar 1811. Gift med Jugeborg Margrethe Falles, Datter af Byfoged paa Molde, Peder F. (cfr. Myerups Lex., Stamtafle over Familien Heiberg).

137. Mikal Holbye, f. i December 1759. Broder til No. 38 og 125. Exam. art. handill.; theologic. 29de Juni 1785 non contemnendus, var først Personelkapellan til Lyng-

dal, 21de Marts 1794 Sognepræst f. S.; † 1812. Gift med Anne Elisabeth Glinthoug.

138. Willum Alexander Meier, f. i Bergen 9de Oktober 1754 af Skolholder Henrik Georg M. og Anne Kristine Egede; exam. art. laudab. theologic. 14de Oktober 1783 non contemnendus, 1784 Missionær i Grønland, senere Præst i Jylland. Gift 1784 med Margrethe Lucie Meistrup.

1779.

139. Berent Frøchen, f. i Bergen 11te Marts 1754 af Byftriver Jan Bernsen J. og Elærke Jansdatter Frøchen; exam. art. haudill.; † som Student før 1797.

140. Henrik Mathias Gjertsen, f. i Smuds Præstegjeld 20de Juni 1757 af David Monrad G., Perjonelskapellan i Smud, og Bergitte Bager; exam. art. haudill., theolog. 7de April 1783 non contemnendus, samme Aar 22de Oktober Perjonelskapellan i Høie-Laastrup, 10de December 1784 Sognepræst i Sengeløse i Sjælland; † 10de December 1806. Gift med Anne Bergitte Brønstorff.

141. Otto Jørgen Schaar, f. i Bergen 29de Septemter 1759 af Skoleholder Johan Daniel S. og Catrine Humble; exam. art. haudill.

142. Hieronymus Heimers, f. i Bergen 16de Oktober 1759 af Skipper Nørich Clausen N. og Maren Langelau; exam. art. non contemnendus; theolog. 28de April 1786 non contemnendus; 1792 Kateket ved Domkirken i Bergen, † 5te August 1830. Gift med Catrine Fredrike Holberg Areny, f. 1765 † 9de December 1847. Datter af Rektor ved Bergens Skole, Professor J. C. H. Areny og hans første Hustru Kristiane Meldal.

143. Andreas Erpecom, f. i Bergen 4de Juni 1760 af Skipper Andreas E. og Casji Desjüngthon; exam. art. haud. illaud.; theolog. 7de Januar 1784 non contemnendus.

144. Johan Sigfried Cammermeyer, f. i Bergen 3die August 1757, af Johan Sebastian C., residerende Kapellan til Korskirken, og Anne Christine Gude, exam. art. haudillaud., theolog. 20de Januar 1783 non contemnendus; 1784 Personkapellan ved Korskirken i Bergen, 1794 residerende Kapellan til Ds, 12te December 1806 Sognepræst til Juviken, entlediget 28de Juni 1843, 1824 Medalsjen for Borgerdaad, 4de Juli 1843 geistligt Medlem af Nordstjerneordenen; † 16de April 1844. Gift: 1) Anne Johanne Poppe, f. i Kjøbenhavn, † 1801; 2) Cecilia Katrine Heiberg, † 1805; 3) Mette Kristine Dorothea Meidell, Datter af Frank Henrik M., Oberst, († 1813) og Gye Johanne Kristine Britzler († 1810).

1780.

145. Jens Zetlitz, f. i Stavanger 26de Januar 1761 af Regimentsfeltstjker Sigismund Z. og Christine Magnus. Exam. art. haudill., exam. theol. 9de Oktober 1789 med haudill. 1790 Personkapellan til Ly paa Jæderen, 1800 Sognepræst til Vikedal, 1811 til Hviteseid, † 14de Januar 1821. Gift 1) Maren Elisabeth Bull; 2) Christiane Sofie Fasting von Krogh, † 24de Februar 1867 (cfr. Nyerups Lexicon).

II.

De vigtigste romanske Ord i det franske Sprog,

alphabetisk ordnede og forklarede

af

M. K. Hølfeldt,
Overlærer.

Det franske Sprog hører tilligemed det provençalske, det italienske, det spanske, det portugisiske og det wallachiske til Latinens Dattersprog, de saakaldte romanske Sprog. Ved Romernes Erobringer i Gallien blev Landets oprindelige Sprog, det keltiske, efterhaanden fortrængt, og det latinske Sprog det herskende over hele Gallien, med Undtagelse af den vestligste Del, det gamle Armorica, nuværende Bretagne, hvor der endnu tales en keltisk Dialekt. Men det Sprog, som de romerske Erobrere bragte med sig til Gallien, var ikke det klassiske Latin, saaledes som vi kjende det fra Cicero og Tacitus, men det romerske Folkesprog, *lingva Romana rustica*, der allerede dengang saavel i Ordforraad *) som tildels ogsaa i Bøjning og Orddannelse **) skilte sig ikke saa lidet fra Skriftsproget, og som et levende Sprog var i en stadig Udvikling, medens Skriftsproget, der kun taltes af de højere Klasser, efterhaanden stivnede ind til et dødt Sprog.

De germaniske Stammers Indfald i Gallien havde ikke nogen væsentlig Indflydelse paa Sproget, da de indvandrede

---

*) Saaledes *bucca* (fr. *bouche*) Mund, *testa* (fr. *tête*) i Betydningen Hoved, *gabata* (fr. *joue*) Kind, *bassus* (fr. *bas*) lav, *batuere* (fr. *battre*) slaa.

**) Her kan mærkes Folkesprogets Tilbøjelighed til istedetfor Stamord at bruge de fyldigere Afledsformer, især Diminutivformer af Navneordene og Frequentativformer af Verberne; saaledes istedetfor *apis* — *apicula* (fr. *abeille*), istedetfor *corvus* — *corvulus* (fr. *corbeau*), istedetfor *spina* — *spinula* (fr. *épingle*), istedetfor *par* — *pariculus* (fr. *pareil*), istedetfor *quater* — *quassare* (fr. *casser*), istedetfor *domare* — *domitare* (fr. *dompter*), for *recolligere* — *recollectare* (fr. *récolter*). Mærk desuden *diurnum* (fr. *jour*) for *dies*, *hibernum* (fr. *hiver*) for *hiems*, *focarium* (fr. *foyer*) for *focus*, *primarius* (fr. *premier*) for *primus*.

Sejrherrer bøjede sig for den overlegne romerske Kultur, og efterhaanden antog det nyromerske (romanske) Sprog, som de forefandt, uden at efterlade sig andre Spor af sit eget Modersmaal, end enkelte Ord, fornemmelig vedkommende Krigsvejen og Husstel.*)

Det romanske Sprog, som saaledes blev det herskende i Gallien, taltes naturligvis i flere Dialekter. Disse samlede sig efterhaanden i to Hoveddialekter, den sydfraanske eller provencaliske (langue d'oc), som i Middelalderen udviklede en rig poetisk Literatur, den saakaldte Troubadourpoesi, men nu blot forekommer som Almnesprog, og den nordfraanske (langue d'oïl), af hvilken det nuværende fraanske Sprog er opstaaet.

Paa Grund af Latinens Stilling som de Lærdes Sprog er i Fransk ligesom i de andre nyere Sprog efterhaanden optaget en Del latinske Kunstord. Disse ere fordetmeste kun ved en liden Forandring i Endelsen lempede efter det fraanske Sprogs Fordringer, og fremtræde derfor ogsaa i Fransk som Fremmedord. Undertiden har man paa denne Maade af det samme latinske Ord faaet to fraanske, et ældre allerede nationaliseret, og et nyere Fremmedord. Saaledes:

af lat. auscultare — écouter og ausculter.

- - liberare — livrer og libérer.

- - calculus — caillou og calcule.

- - legalis — loyal og légal.

- - sacramentum — serment og sacrement.

Overgangen fra Latin til Fransk viser sig fordetmeste som en Forkortning, ved hvilken den tonløse Endestavelse er forsvundet eller erstattet ved det stumme e. Men ogsaa den betonedede Stammestavelse har som oftest undergaaet større eller mindre Forandringer, blandt hvilke kunne mærkes:

---

*) Saadanne ere: guerre, Krig, bestagtet med tydt „wehren“, vort „værge“ (w gaar i de romanske Sprog over til gu, t. G. Wilhelm — Guillaume), flotte, Flaade, canif, Kniv, gant, Bante, jardin, tydt Garten, auberge, Herbere o. fl.

ved Vocalerne.

- a bliver ai eller accentueret e: amo — aime, vanus — vain, faba — fève, amatus — aimé. Foran to Consonanter bliver det uforandret: artem — art, alter — autre.
- e, naar det er langt, bliver oi, ei eller i: avena — avoine, mensis — mois, plenus — plein, vena — veine, cera — cire, ebrius — ivre (Undtagelser: fidelis — fidèle, querela — querelle).
- e, naar det er kort, bliver ie: bene — bien, leporem — lièvre (foran to Consonanter uforandret: septem — sept, terra — terre).
- i, naar det er kort, bliver oftest e eller oi: cinerem — cendre, littera — lettre, minus — moins, via — voie (langt i bliver uforandret: crinis — crin, filius — fils).
- o bliver for det meste eu eller oeu: populus — peuple, votum — voeu (foran Ræfelydene som oftest uforandret: corona — couronne, homo — on).
- u, naar det er kort, bliver ou, eller foran Ræfelydene o: jugum — joug, ubi — où, cumulus — comble, pugnus — poing (langt u bliver gjerne uforandret: purus — pur, virtutem — vertu).
- æ og oe bliver ie, é eller oi: sæculum — siècle, græcus — grec, tragoedia — tragédie, præda — proie.
- au bliver au eller o: causa — cause og chose, aurum — or, pauper — pauvre.

ved Consonanterne.

- b og p mellem to Vocaler svækkes til v eller bortfalder: debere — devoir, pauper — pauvre, dubitare — douter, scriptum — écrit.
- v mellem to Vocaler svækkes til u eller bortfalder: juvenis — jeune, pavonem — paon. I Enden af Ordet bliver det f: bovem — boeuf, cervus — cerf.

Ræfelydene b, p, v og m med et følgende e eller i gaa over til ge eller che: rabies — rage, sapiam —

- sache, diluvium — déluge, simius — singe, somnium — songe.
- c foran a bliver ch: caballus — cheval, sicca — sèche. Foran andre Consonanter bortfalder det eller svækkes til i: dicere — dire, effectum — effet, factum — fait.
- g foran a bliver j: gaudium — joie. Mellem to Vocaler bortfalder det: regem — roi, Augustus — août.
- h forstummer eller forjvinder aldeles: homo — on, habere — avoir. Mærk omvendt: altus — haut (Indvirkning af det tydske hød), octo — huit, oleum — huile, ostrea — hûître.
- d og t mellem to Vocaler og i Enden af Ordene efter en Vocal forstummer eller bortfalder: vita — vie, totus — tout, amatus — aimé, gratum — gré, pedem — piéd, invidia — envie, fides — foi.
- l foran Consonanter og ll i Enden af Ordene bliver u, som forener sig med den foregaaende Vocal, saa at al bliver til au, ol til ou, el og il til eau eller eu: talpa — taupe, collum — cou, novellus — nouveau, annellus — anneau, capillus — cheveu (Udtagelser: fol, mol, bel, nouvel, cheval o. fl.).
- m og n i Enden af Ordene danne med den foregaaende Vocal en Ræjelyd: manus — main, plenus — plein, famus — faim. Iude i Ordene gaar n over til det mouillerede gn: Britannia — Bretagne, vinea — vigne.
- s i Begyndelsen af Ordene foran c, p og t antager foran sig et e, hvorved s selv fordetneste bortfalder: scribere — écrire, species — espèce, status — état, spiritus — esprit.
- s inde i Ordene foran andre Consonanter bortfalder, hvorved den foregaaende Vocal forlænges og circumfleteres: asinus — (asnus) — âne, testa — tête, episcopus — évêque.
- l indskydes i Forbindelserne ml og mr: humilis — (humlis) — humble, numerus — (numrus) — nombre.
- d indskydes i Forbindelserne lr og nr: pulverem — (pulrem)

— poudre, fulguris — (fulris) — foudre, cinerem — (cinrem) — cendre, minorem — (minrem) — moindre.
t indskydes mellem s og r, hvorpaa s bortfalder og den fore-
gaende Vocal circumfleteres: essere (= esse) — esre
estre — être, crescere — cresre — crestre — croitre,
antecessorem — ancêtre

Før de enkelte Ordklassers Vedkommende stiller Overgan-
gen sig i det Beseftigste saaledes:

I Navneord af 1ste Declination bliver Endelsen a
svækket til e: luna — lune, terra — terre, catena — chaine.

I Navneord af 2den Declination blive Endelserne
us og um svækkede til e eller bortkastede. — Ord paa er op-
tages med Endelsen e: liber — livre, asper — âpre, ramus
— rame, somnus — somme, ventus — vent, frumentum —
froment, bonus og bonum — bon. Da Marculinum og
Neutrum derved falde sammen i Form, forsvinder Neutrum
som Kjøn og erstattes af Masculinum*). I filius — fils,
fundus — fonds (ved Siden af fond) er den franske Form
laant af Nominativen; i illos — eux, duos — deux af
Accusativen.

Navneord af 3die Declination optages fordetmeste
efter Stammens Form. Undertiden, især i Stammer paa ér,
tilføies stumt e: sermo, sermonis — sermon, dolor — douleur,
flos, floris — fleur, æstas, æstatis — été (t bortfaldet), pes,
pedis — piéd, crinis — crin, bos, bovis — boeuf, dos, do-
tis — dot, virtus — vertu (t bortfaldet), frons, frontis —
front, lex, legis — loi, dux, ducis — duc, venter, ventris —

---

*) En Del Substantiver, der i Latin ere Neutra pluralis, ere paa fransk
blevne Femininer, da man har blandet dem sammen med Substanti-
ver paa a efter 1ste Deel. Saaledes: une arme, Vaaben, (lat. arma)
une feuille, Blad (lat. folia) une bible, Bibel, (lat. biblia) une
oeuvre, Værk, (lat. opera) une paire, Par, (lat. paria) une réponse,
Svar, (lat. responsa) une merveille, Under, (lat. mirabilia).

ventre, arbor — arbre (o udfaldet), fulgor — foudre (d indstødt) utilis — utile, comes, comitis — comte (i bortfaldet), cinis, cineris — cendre (d indstødt), genus, generis — genre (e udfaldet) o. s. v. I imago, imaginis — image, homo, hominis — homme, nomen — nom er den ubetviede Endestavelse bortfaldet. I pax — paix, vox — voix, crux — croix synes den franske Form at være laant af Nominativen, i corpus — corps, tempus — temps af Nominativen eller Accusativen.

I Substantiver af 4de Declination bortfaldte Endelserne us og u: portus — port, cantus — chant, manus — main, cornu — cor. Undtagelse: tribus — tribu.

I Substantiver af 5te Declination bliver ligesom i dem af 1ste Endelsen es erstattet af stumt e: series — serie, species — espèce; rien kommer af Accusativformen rem.

Verber af 1ste Conjugation gaa over til den 1ste franske paa er: amare — aimer, saltare — sauter, dominari — dominer.

Verber af 2den Conjugation gaa i Reglen over til den 4de franske paa oir: debere — devoir, habere — avoir, movere — mouvoir, valere — valoir, condolere — condouloir, apparere — apparoir, sedere — seoir. Undtagelser: exercere — exercer, recensere — recensere efter 1ste; mordere — mordre, ridere — rire, lucere — luire, tacere — taire, placere — plaire efter 3die.

Verber af 3die Conjugation gaa i Reglen over til den 3die franske paa re: scribere — écrire, rumpere — rompre, dicere — dire, ducere — duire, legere — lire, plangere — plaindre, claudere — clore og clure, fundere — fondre, credere — croire, mittere — mettre, facere — faire. Verber paa uere gaa almindelig over til den 1ste franske: minuere — minuer, ruere — ruer. Inchoativerne

gaa enten over til den 3die fransk: cognoscere — connaitre, crescere — croitre, pascere — paître, nasci — naître (t indskudt og s erstattet ved Circumflex) eller til den 2den fransk paa ir, issant: florescere — fleurir. Af andre Undtagelser kunne mærkes: fallere — falloir, concipere — concevoir, gemere — gemir, mori — mourir, pati — pâtir, qværene — quérir, currere — courir (gammeledags courre).

Verber af 4de Conjugation gaa over til den 2den fransk paa ir: sentire — sentir, dormire — dormir, vestire — vêtir, mentiri — mentir. Nogle indskyde i Præsens og Imperf. Indic., Præs. Conj., Imperativ, Participium samt i Orddannelsen Indhoativendelsen ise, fransk iss: finire — finir, finissant, nutrire — nourrir, nourrissant, partiri — partir, partissant (dele).

De fleste latinske Afledningsendelser gjenfindes ogsaa i Fransen, dels i afledede latinske Ord, som ere directe overførte fra Moder sproget, dels anvendte til nye Orddannelser paa fransk Jordbund. De vigtigste ere:

substantiviske:

or — eur el. our: erreur, amour. Nye Dannelser: grandeur, rougeur.

sor — seur, tor, trix — teur, trice: curseur, lecteur, lectrice. Nye Dannelser derimod paa eur, euse: trompeur, trompeuse.

io — ion, sio — sion, tio — tion, son og çon: union, division, action, declinaison, façon. Nye Dannelser: guérison, garnison.

ura — ure: figure, peinture. Nye Dannelser: blessure meurtrissure.

mentum — ment (udtrykker ofte blot Handlingen) instrument, monument. Nye Dannelser: changement, étonnement.

- orium — oir, m, eller oire, f, det iudste af Pluralisformen:
auditoire, laboratoire. Nye Dannelser: comptoir, mi-
roir éeritoire.
- arius — ier eller er: argentarius — argentier. Nye Dan-
nelser: jardinier, serrurier, horloger, vacher.
- arium — ier eller er: granarium — grenier. Nye Dannel-
ser: Trærnes Navne pommier, oranger.
- ellus og illus — eau: annellus — anneau, sigillum —
sceau. Nye Dannelser: renardeau, chevreau.
- iculus, icula — eil, eille: abeille, corneille, soleil (ligesom
soliculus), pareil (ligesom pariculus).
- tas — té: bonté, vanité.
- ia — e eller ie: audace, perfidie. Nye Dannelser: maladie,
jalousie (antia, entia — ance, ence: élégance, clemence,
réverence).
- itia — ice (ise) eller esse: avarice, justice og justesse,
tristesse. Nye Dannelser: franchise, bêtise.

adjectiviske.

- eus og ius — e: propre, ivre af lat. ebrius; bruges hyppig
for at danne Substantiver: cereus — cierge, granea —
grange, lineus — linge, nivea — neige.
- idus — ide: timide, rapide.
- ilis — ile: utile, facile, grêle af lat. gracilis
- abilis, ibilis — able, ible: aimable, flexible. Nye Dannel-
ser: mangeable, possible, véritable.
- icus og ivus — ique og if: géographique, chétif af lat.
captivus.
- alis — al og el: fatal, mortel.
- ilis — il og ile: pueril, servile.
- inus — in, divin.
- anus — an, ain og ien: Persan, humain, payen af lat.
paganus.

aris og arius — aire og ier: salulaire, contraire, singulier, premier.

ensis (ved Byers Navne) — ais eller ois: Lyonnais, Bavaois.

aster — âtre: blanchâtre, mulâtre, marâtre.

aticus — age; silvaticus — sauvage; bruges mest for at danne Substantiver med collectiv Betydning: viaticum — voyage. Nye Dannelser: hommage, ménage, plumage, feuillage.

osus — eux: gloriosus — glorieux. Nye Dannelser: amoureux, heureux.

atus (Perf. Partic.) og utus — é og u: amatus — aimé, dentatus — denté, cornutus — cornu. Nye Dannelser: sensé, ventru, bossu.

ans og ens (Præsens Partic.) — ant, fjelden ent: charmant, souffrant, présent, patient. Disse „Verbaladjectiver“ ere i sin Oprindelse forskjellige fra de franske Partic. Præs., som stamme fra det latinske Gerundium, og med hvilke de heller ikke altid falde sammen i Formen (savant, puissant, vaillant, men sachant, pouvant, valant).

verbale.

icare — cher, ger og oyér: masticare — mâcher, fabricare — forger, vindicare — venger. Nye Dannelser: pencher, lat. ligesom pendicare af pendere, fâcher af lat. fastidium, guerroyer, tournoyer.

ulare — ler og sammenfat med den foregaaende Endelse iculare — iller: brûler — lat. ligesom perustulare af perustus, mêler lat. ligesom misculare af misceræ, troubler — lat. ligesom turbulare, fouiller — lat. ligesom fodiculare af fodere, tortiller — lat. ligesom torticulare af tortus, fourmiller — lat. ligesom formiculare af formica.

tare — ter, sare — ser: adjutare — aider, oblitari — oublier, qvassare — casser.

tiare — sser eller cer: chasser — lat. ligesom captiare af captus, plisser — lat. ligesom plictiare af plictus, (= plicitus) tracer -- lat. ligesom tractiare af tractus, sucer — lat. ligesom suctiare af suctus.

escere — oitre eller ir. Se ovenfor under 3die Conjugation.

A.

- à, Præpos., lat. ad.
- abeille, Vi, lat. apicula, Diminutiv af apis.
- abime, Afgrund, lat. ligesom abyssissimus, substantivist Superlativ af abyssus, gr. ἀβυσσος.
- aboyer, hjeffe, lat. adbaubari, onomatop. Verbum, som findes hos Lucreti.
- accabler, slaa til Jorden, se caable.
- acharner, gjøre hidsig, eg. hidse et Dyr paa Kjødet, af fr. chair, lat. caro.
- acheter, kjøbe, lat. ad — captare.
- achever, fuldende, bringe til Maalet, af fr. chef, lat. caput i Betydn. Endepunkt, Maal.
- acier, Staal, lat. acies ∴ ferri.
- accord, Overenskomst, af lat. cor, cordis (ikke af chorda) cfr. concorde, discorde.
- affaires, nedtrykke, se faix.
- affiche, Plakat, lat. Perf. Part. affixum; dj. fr. afficher, opslaa.
- affronter, trodse, fornærme, af lat. frons (siges En Noget lige op i Ansigtet); dj. Subst. affront, Fornærmelse.
- affubler, forklæde, lat. ligesom affibulare af fibula, altsaa eg. spænde sammen, befæste (Kappen) med en Spænde.
- affût, Lavet, se fût.
- âge, Alder, gmlfr. edage, eage, aage, lat. ligesom ætaticum af ætas med Collectivendelsen aticum, fr. age.
- agréer, behage, agréable, behagelig, se gré.
- aïeul, Bedstefader, lat. avolus, Diminutiv af avus.
- aider, hjælpe, lat. adjutare, Frequentativ af adjuvare.

- aigle, Ørn, lat. aquila.
aigre, sur, lat. acer, acris.
aigu, spids, lat. Perf. Partic. acutus.
aiguille, Naal, lat. acucula, Diminutiv af acus.
ailleurs, andetsteds, lat. aliorsum.
aimant, Magnet, lat. adamas, se diamant.
ainé, ældre, af lat. ante natus.
aine, Lyffen, lat. pl. ingvina.
ainsi, saaledes, af lat. in sic.
airain, Kobber, lat. æramen = æramentum.
aise, Subst. Tilfredshed, Adj. tilfreds, aisé let, af gr. ἄριστος (?)
ajouter, tilføje, se joûter.
alarme, Alstrig, Forfrættelse, af det ital. all'arme, til Vaaben.
alerte, opmærksom, munter, af ital. all'erta, paa Vagt; ital.
erta, Højde, af lat. erectum.
aller, gaa, lat. ambulare (?), hvoraf ogsaa fr. ambler, gaa i
Stridtgang; (vais etc af lat. vadere, irai etc af lat. ire).
alors, Tidsadverbium, da, af lat. ad illam horam.
alouette, Lærte, af lat. alauda med den franske Diminutiv-
endelse ette.
alumelle, Rivsblad, lat. lamella, Diminutiv af lamina.
amalgame, blande med Kviksølv, af gr. μάλαγμα.
amande, Mandel, lat. amygdala.
amasser, samle sammen i en Høb, lat. ligesom admassare af
massa; dj. jr. amas, Dynge.
âme, Sjæl, lat. anima.
amende, Bød, af lat. emendare.
amuser, underholde, more, se museau.
ancêtres, Forfædre, lat. antecessores.
ancien, gammel forhenværende, ital. anziano, lat. ligesom au-
tianus af ante.
âne, Æsel, lat. asinus.
angoisse, Ængstelse, lat. angustia.

- apanage, Udstyr, lat. ligejom adpanaticum af ad panem (til at kjøbe Brød for).
- aplomp, lodret Stilling, af lat. ad plumbum (efter Blyloddet).
- apostille, Randbemærkning, af lat. post illa 3: verba auctoris.
- appât, Loffemad, pl. appas, Yndigheder, se pâte.
- appeau, Loffefugl, af lat. appellare.
- appuyer, støtte, ital. appoggiare, lat. ligejom adpodicare af podium, Forhøjning; df. fr. appui, Støtte.
- après, efter, se prés.
- arbalète, Flintsbue, lat. arcuballista.
- arête, Fiskeben, Afsejstæg, lat. arista.
- arracher, løsrive, lat. eradicare.
- arrêter, standse, eg. en Retssforhandling, kjende for Ret, af lat. adrestare.
- arrière, bagud, af lat. ad retro.
- arriver, ankomme, eg. til Strandbredden, lat. ligejom adripare af ad ripam.
- arroser, væde, af lat. ros, Dug.
- assembler, samle, lat. assimilare (af simul).
- assez, nok, af lat. ad satis.
- assiette, Stilling, Plads ved Bordet, Tallerken, af lat. Perf. Partic. assectus i Betydnu. ordnet, fordelt.
- atelier, Værksted, sp. astillero, eg. Rum til Opbevaring af Lanjer, af lat. hasta.
- atteler, spænde for, af lat. telum i Betydnu. Vogustang; smf. lat. protelum, Forspand.
- aube, Daggry, Morgenrøde, lat. Adj. alba.
- aucun, nogen, lat. aliqui unus.
- auge, Trug, lat. alveus.
- aujourd'hui, idag, af et gnlfr. Adv. hui, lat. hodie.
- aumône, Almisse, gr. ελεημοσύνη
- aune, Alen, lat. ulna, gr. ὀλένη.
- aussi, ligejaa, af lat. aliud sic.
- autant, ligejaa meget, af lat. aliud tantum.

- autruche, Struds, af lat. avis struthio.
avant, fremad, før, af lat. ab ante; df. fr. avancer, avantage
o. fl.
avec, Præp. med, af lat. apud hoc.
aveu, Tilståelse, avouer, tilstaa, je voeu.
aveugle, blind, lat. ligesom aboculus, uden Øjne, cfr. amens,
abnormis og lignende Ord.
avis, Mening, Raad, af lat. Perf. Partic. visum.

B.

- bague, Ring med en Edelsten, lat. bacca, hvoraf ogsaa fr.
baie, Bær.
baguette, tynd Stof, af lat. baculum, med den franske Dimi-
nutivendelse ette istedetfor den formentlige latinske culum (?)
bailli, Forvalter, eg. Plejefader, af lat. bajulus, Lastdrager
(som bærer Børnene) (?)
bain, Bad, lat. balneum.
baiser, kysse, lat. basiare.
balance, Skaalvægt, lat. bilanx.
baleine, Hval, lat. balæna, gr. φάλαινα.
bas, lav, lat. bassus, tyk og kort (beslægtet med gr. βάσσω
bât, Pafjadel, ital. basto, gr. βαστάζω, støtter; af samme Stam-
me fr. bâtir, bygge, og bâton, Støttestav.
battre, slåa, lat. batuere; af samme Stamme fr. bataille, Felt-
slag, batterie o. fl. Ord.
beau, bel, skjøn, lat. bellus.
bêler, bræge, lat. bulare.
berger, Faarehyrde, lat. ligesom vervicarius af vervex; df.
ogsaa fr. bercail, Faaresti (lat. ligesom vericale).
beurre, Smør, lat. butyrum, gr. βουτυρον (af βους og τυρός).
biche, Hind, af lat. ibex, ibicis, Gemse (?)
bièvre, Væver, lat. fiber.
bigle, skjelsiet, af lat. bis-oculus (altsaa for bisigle).
bijou, Juvel, af lat. bis jocare (som spiller til flere Sider).

- biscuit, Tvebat, af lat. bis coctus.
- blåmer, dadle, gr. βλασφημεῖν.
- blè, Korn, af lat. ablatum (det som bæres bort fra Algeren) (?).
- boire, drikke, lat. bibere; df. f. boisson, Drif, ligesom af et lat. hibitio.
- bombe, Bombe, af lat. bombus, gr. βόμβος, Brummen, onomatop. Ord.
- bondir, hoppe, presse tilbage, af lat. bombitare, brumme, med forandret Conjugation ligesom retentir af tinnitare.
- bonheur, Lykke, se heur.
- botte, Knippe, Støve, gr. βούτις, βύτις Flaske.
- bouche, Mund, lat. bucca, kind; df. fr. bouchon, Prop, eg. Mundfuld, som fylder Flaskens Mund, og boucher, tilstoppe.
- bouillir, syde, lat. bullire, af bulla, Boble.
- boule, Kugle, af lat. bulla.
- bouleau, Birk, intruffet for hedouveau, beouveau, Diminutiv af lat. betula.
- bourse, Pung, lat. byrsa, gr. βύρσα, Skind.
- boute, Stibstønde, Dimin. bouteille, Flaske, se botte.
- boutique, Krambod, lat. apotheca, gr. ἀποθήκη.
- bras, Arm, lat. brachium; brassé, Favn, af pl. brachia, de udstrakte Arme.
- brebis, Faar, omfat for herbis, ital. berbice, af lat. vervex.
- briller, glimre, af lat. beryllus, Edelsten.
- bruire, støje, lat. rugire.
- brûler, brænde, ital. brustolare, lat. ligesom perustulare af Perf. Partic. perustus.
- brume, Taage, lat. bruma, Winter.
- buis, Buxbom, lat. buxus; df. fr. buisson, Busk o. fl. Ord.

C.

- ca, *Αὐτ.* her af lat. ecce hac 3: parte.
caable ell. chablis, Vindfald i Skovene, af gr. καταβολή; df.
fr. accabler, slaa til Jorden.
câble, Anfertoug, lat. capulum, af capere.
cabrer, se, stille sig paa Bagbenene, stejle, af lat. caper, *Buf.*
cacher, skjule, lat. ligesom coactare, af *Perf. Partic.* coactus,
cfr. flechir af flectere.
cadeau, Snirkel, Zirat, Forøring, af lat. catella, Diminutiv
af catena.
cadran, Solffive, lat. quadrans.
cadre, Ramme, eg. Firkant, lat. quadrum.
cage, Bur, lat. cavea.
cailler, faa til at løbe sammen, t. *Ex. Mælk*, af lat. coagulare.
caisse, Kasse, lat. capsula.
caler, nedlade, sænke i Vandet, af gr. χαλᾶν, df. cale, Træ
til Underlag, Blylod, Lasten i et Skib.
caleçon, Underbue, ital. calzone, af lat. calceus, se chausse.
camarade, Kammerat, eg. et Collectiv: Selskab paa det sam-
me Kammer, af lat. camera,
cambrer, frumme, hvælve buesformig, af lat. camerare.
canapé, Sofa af lat. conopeum, gr. κωνωπεῖον eg. Mygnet, der-
næst et Leie forsynet med saadant Net. Sml. bureau,
Striverbord, af bure, Badmel.
canaille, Paf, eg. Hundepaf af lat. canis, med den fr. Collec-
tivendelse aille, cfr. volaille.
canne, Rør, Spadsjerstof, lat. canna.
caprice, Grille, forunderligt Indfald, af lat. caper, paa Grund
af dette Dyr's underlige Gebærder, jml. verve af verrex.
car, thi, lat. quare.
carême, Fastetiden, af lat. quadragesima.
carnaval, Fastelavnstiden, ital. carnevale af carne (caro) Kjød
og vale, Farvel, altsaa: Farvel Kjød! (nu begynder Fa-
stetiden).

- carré, firfantet, lat. quadratus; df. carreau, Rude, og carrière, Stenbrud, hvor man bryder Kvaderstene, derimod carrière, Løbebane, eg. Rjørevej, af lat. carrus.
- carrefour, Korsvej, lat. ligesom quadrifurcum af turca, Fork.
- caserne, Soldaterhytte, af lat. casa, cfr. caverna af cava.
- casser, bryde, lat. qvassare; derimod
- casser, erklære ugyldig, kassere, af lat. cassare ∴ cassum red-
dere af cassus, tom, indholdsløs.
- causer, snakke, af lat. causari i Forbindelsen c. cum aliquo,
gaa i Rette med En, trætte, være paastaaelig.
- ce, Pronom. „det“, gmlfr. ceo, ço af lat. ecce hoc; derimod ce,
cet af lat. ecce iste; ci Adv. her, af lat. ecce hic; df.
cians, Adv. herinde, af gmlfr. ens, lat. intus.
- ceindre, omgjorde, lat. eingere.
- celui, Pronom, denne, lat. ecce ille.
- cendre, Aske, lat. cinis, cineris.
- centre, Midtpunkt, lat. centrum, gr. κέντρον, eg. Pig, Spore.
- cerceau, Løndebaand, lat. circellus, Diminutiv af circulus.
- cerise, Kirsebær, lat. cerasus.
- cerner, slaa Kreds om, af lat. circinare.
- cerveau, cervelle, Hjerne, lat. cerebellum, pl. cerebella, Di-
minutiv af cerebrum.
- chacun, enhver, se chaque.
- chaîne, Rjæde, lat. catena.
- chaire, Prædikestol, Lænestol, lat. cathedra.
- chaise, Stol, forvansket Udtale af chaire (?)
- chance, Lærningkast, Lykketræf, gmlfr. chéance af chéoir, lat.
cadere; df. fr. chanceler, ville til at falde, vasse.
- changer, bytte, forandre, ital. cambiare, i nyere Latin cam-
biare, lat. cambire, beslægtet med gr. κάμπτειν.
- chanvre, Hamp, lat. cannabis.
- chape, Raabe, chapeau, Hat, i Middelalderens Latin cappa
af lat. capere.

- chapitre, Kapitel, lat. capitulum, Diminutiv af caput.
chaque, hver, lat. quisque; df. chacun, lat. quisque unus.
chardon, Tidsel, lat. carduus.
charger, læsse, ital. caricare, lat. ligesom caricare af carrus.
charme, Trylleri, eg. Trylleiang, lat. carmen.
charpente, Tømmerværk, lat. carpentum, Bogn; df. charpentier,
Tømmermand, lat. carpentarius, Bognmager.
chasser, jage, ital. cacciare, lat. ligesom captiare af Pers.
Part. captus.
chateau, Borg, lat. castellum.
châtier, revse, fugte, lat. castigare.
chaud, varm, lat. calidus.
chauffer, varme, lat. calefacere.
chaume, Stub, Straa, lat. calamus.
chausse, Strømpe, pl. chausses, Knebuks, af lat. calceus.
chaux, Kalk, lat. calx; df. chaussée, Dæmning, Landevej, lat.
ligesom calceata sc. via.
chauve, skaldet, lat. calvus.
chef, Hoved, Hoveding, lat. caput; df. bl. andet fr. chevet,
Hovedgærde.
cheminée, Skorsten, ital. caminata, eg. et med Skorsten for-
synet Rum, af lat. caminus.
chêne, Eg, gulf. chesne eller qvesne, af lat. Abj. quernus,
af quercus.
chercher, gennemsløge, af lat. circare, gaa omkring.
chetif, usjel, lat. captivus.
cheval, Hest, lat. caballus, brugeligt i lingua rustica istedet-
for equus.
cheveu, Hovedhaar, lat. capillus.
chièvre, Gjed, lat. capra.
chez, Præpos. hos, eg. forfattet for en chez af lat. in casa
(sm. vort hos 3: i Huset).
chicane, Trætte om Bagateller, af lat. ciccum, eg. Kjernehus,
Bagatel.

- chien, Hund, lat. canis.
- choir, falde, gulfr. cheoir, lat. cadere; df. fr. chute, Fald.
- chose, Ting, lat. causa, hvoraf ogjaa fr. cause, Mariag.
- chou, Raal, lat. caulis, gr. *καυλός*, Stængel.
- ci, Adv. her, affortet for ici, lat. ecce hic.
- cierge, Voryls, lat. cereus, sc. funis.
- cigale, Græshoppe, lat. cicadula, Diminutiv af cicada.
- cime, Top, Linde, lat. cyma, Spire, den øverste Top af
Planten.
- cimetière, Kirkegaard, i Middelaalderens Latin coemeterium,
gr. *κοιμητηριον*, Hvileplads.
- cité, Stad, lat. civitas.
- clef eller clé, Nøgle, lat. clavis.
- clore, lukke, lat. claudere; df. éclore, springe ud (conclure og
exclure derimod dannede directe af lat. concludere).
- clou, Søm, lat. clavus.
- coche, Transportfib, lukket Vogn, af lat. concha, formedelst
Ligheden i Udseende; df. fr. cocher, Kudff.
- coffre, Striu, coffin, Kurv, af lat. cophinus, gr. *κόφινος*, Kurv.
- coin, Hjørne, Krog, Kile, af lat. cuneus, hvoraf ogjaa fr.
cognée, Ør.
- colère, Brede, lat. cholera, gr. *χολέρα*, eg. Galde.
- colle, Lim, af gr. *κόλλα*; df. fr. collar, lime.
- comble, Topmaal, lat. cumulus.
- comme, Adv. ligesaa, hvorledes, af lat. quomodo; df. med
Adverbialendelsen ment: comment, hvorledes.
- commencer, begynde, af lat. com-initiare.
- compagnon, Staldbroder, lat. ligesom companio, som deler
Brød med en Anden, af lat. con og panis.
- complice, medskyldig, i senere Latin complex, af complectere.
- compliment, eg. Sammentøjning af con og plier, lat. plicare.
- compter, regne, lat. computare.
- comte, Greve, lat. comes, comitis, Lebsager.

- concerter, aftale, komme overens, lat. concertare, stride sammen; df. fr. concert, Overenskomst.
- congé, Afsted, Orlov, lat. commeatus.
- connétable, eg. Overstaldmester, af lat. comes stabuli.
- conter, fortælle, af lat. computare, altsaa eg. det samme som compter.
- contraindre, sammentrykke, tvinge, lat. constringere.
- contrée, Egn, eg. det ligeoverfor liggende, af lat. contra; jnl. tydsk Gegend af gegen.
- contrôle, Kontrabog, sammentrukket for contre-rôle, af rôle, Rulle, lat. rotulus.
- convier, indbyde, af lat. invitare, med ombyttet Præposition, fordi man har tænkt paa convivium.
- convoitise, Begjærlighed, af lat. cupiditas.
- convoyer, ledsage, lat. ligesom conviare af con og via; cfr. envoyer.
- corbeau, Ravn, lat. corvellus, Diminutiv af corvus.
- corbeille, Kurv, lat. corbicula, Diminutiv af corbis.
- corneille, Kraake, lat. cornicula, Diminutiv af cornix.
- corsaire, Sørgøve, lat. ligesom cursarius af cursus.
- corvette, Korvet, lat. corbita, Transportstib.
- costume, ital. costume, Klædedragt, af lat. consvetumen = consvetudo.
- côte, Ribben, Kyst, lat. costa, df. fr. côté, Side, og coteau, Høj.
- coucher, lægge (i Sengen), lat. collocare.
- coucou, Gjøg, lat. cuculus; hvoraf ogsaa fr. cocu, Gaurej.
- coude, Albue, lat. cubitus.
- coûdre, sy, lat. consuere.
- couler, flyde, lat. colare, file.
- coup, Slag, Hug, ital. colpo af lat. colaphus, gr. κόλαφος, Hæveslag.
- coupe, Skaal, lat. cupa, Binfad; df. fr. coupole, Kuppel.
- couple, Par, lat. copula; df. fr. couplet, Vers.

- cour, Gaard, Hof, ital. corte af lat. chors, chortis, Gaardsrum, forn. Høusegaard; df. fr. courtois, courtisan o. fl. D.
- courage, Mod, ital. coraggio af lat. cor, cordis (d. udfaldet).
- courroie, Rem, lat. corrigia.
- courtier, Mægler, lat. ligesom curatarius af cura.
- cousin, Fætter, lat. consobrinus; derimod
- cousin, Myg, lat. ligesom culicinus, Diminutiv af culex.
- coussin, Pude, af lat. culcita, Madrats.
- coûter, forte, lat. constare, i Betyd. være tilfals.
- coutume, Skik, ital. costuma, egentl. Flertalsform af costume, se ovenfor.
- couver, ligge paa Bg, ruge, lat. cubare.
- craie, Stidt, lat. creta; df. fr. crayon, Blyant, Sortfridt.
- craindre, frygte, omsat for traindre af lat. tremere, sm. em-
preindre af lat. imprimere.
- crâne, Hjernefal, lat. cranium, gr. κρανίον.
- créance, Tiltro, lat. ligesom credentia af Præs. Part. credens.
- crème, Fløde, af lat. cremor, tyk Saft.
- crêpe, Flor, egentl. noget som krøller sig, af lat. crispus.
- resson, Karse, af lat. crescere, fordi den voger hurtig.
- creux, hul, af lat. Perf. Part. corrosus, søndergnavet.
- crever, sprænge, briste af lat. crepare (den Lyd, som frem-
kommer, naar noget brister).
- crible, Sigt, lat. cribellum, Diminutiv af cribrum.
- crier, ital. gridare, af lat. qviritare eg. anraabe Qviriternes
Beflyttelse, deraf i Alm. klage, sfrige.
- croire, tro, lat. credere.
- croitre, voge, lat. crescere.
- crouler, styrte sammen, af lat. co-rotulare, ligesom rouler af
rotulare.
- cru, raa, usagt, lat. crudus; df. fr. crudité, Raahed, Ufordøje-
lighed.
- cueillir, plukke, indsamle, lat. colligere.
- cuiller, Ste, lat. cochlearium.

cuir, Læder, lat. corium; df. fr. cuirasse, lat. ligesom coriacea, Harnisk.

cuire, koge, lat. coquere; df. cuisine, Kjøkken, lat. ligesom coquina.

cuisse, Laar, af lat. coxa, Høfte.

cuivre, Kobber, lat. cuprum.

cul, Bagdel, lat. culus, df. fr. culotte, Bux.

curé, Præst, ital. curato, lat. ligesom curatus af cura (den, hvem Sjælesørgen er paalagt).

cuve, Kar, Balje, lat. cupa, se ovenfor coupe.

D.

daigner, værbdige, lat. dignari.

daim, Daadyr, fem. daine, lat. dama.

dame, Dame, ital. donna, lat. domina.

danger, Fare, gulfr. damnier, lat. damnarium, udvidet Form for damnun.

dans, Præp. i, af lat. de intus; df. med en ny Præpos. foran dedans, inde.

décombres, pl. Grus af combre = comble, lat. cumulus, Dyrge.

dé, Tærning, eg. det fastede, af lat. datum.

défier, udfordre, eg. opsigte En Trofskaben, af lat. fides.

défunt, afdød, lat. defunctus 2: vita.

degré, Trin, af lat. gradus, sammenfat med Præp. de til Udskillelse fra gré, lat. gratum.

déjà, allerede, af lat. de jam.

déjeûner, spise Frokost, sammenfat af Præp. de og jeûner, lat. jejunare; altsaa eg. bryde Fasten, iml. eng. breakfast.

délai, Opsættelse, af lat. Perf. Partic. dilatatum.

délayer, udbløde, fortynde, af lat. dis-liquare.

délié, fin, tynd, lat. delicatus.

déluge, Oversvømmelse, lat. diluvium.

demain, imorgen, af lat. de mane.

demeurer, bo, lat. demorari.

demi, halv, lat. dimidius.

demoiselle, Frøken, Diminutiv af dame, dannet som af et lat.

Diminutiv dominicilla; det tilsvarende Måskulin damoiseau, Junker, er forældet.

denier, gammel Kobbermynt, af Værdi $\frac{1}{12}$ sou, af lat. denarius.

dentelle, Knipling, af lat. dens, dentis.

dépêcher, affærdige, se empêcher.

depens, pl. og dépense f. Udgift af lat. dispensa Neutr. pl.

Partic. af dispensare.

dépit, Fortrædelighed, Uergrelse, lat. despectus, Foragt.

dépouiller, plyndre, af lat. despoliare.

depuis, siden, sammensat af de og puis, lat. post.

derrier, sidst, bagerst, lat. ligesom deretranarius af de retro.

déroute, Nederlag, af lat. Perf. Part. ruptus.

derrière, bag, af lat. de retro.

dès, Præp. fra, siden, sammensat af lat. de ex; df. désormais, for Fremtiden, af lat. de ex hora magis.

désastre, Ulykke, eg. Ulykkesstjerne, af dès og astre, lat. astrum.

désoler, mistrøste, småt af Præp. de og lat. solari; derimod désoler i Betydn. ødelægge af lat. desolare. Sammenlætninger af begge Verber.

dessiner, tegne, af lat. designare, hvoraf ogsaa fr. désigner, betegne, bestemme. Af Verberne de franke Substantiver dessin, Tegning, og dessein, Henjigt.

dessous, nedenunder, af lat. de subtus.

dessus, ovenover, af lat. de sursum.

détresse, Hjerteangst, Nød, lat. ligesom detrectia af Perf. Part. dstrictus i Betydn. beklemt; df. ogsaa

détroit, jævret Pæs, jml. étroit af lat. strictus.

détruire, nedrive, af lat. destruere.

dette, f. Gjæld, lat. Neutr. pl. debita.

deuil, Sorg, af lat. dolor (forudsætter eg. en Biform dolium; cordolium, Hjertesorg, findes hos Plautus).

devant, foran, af lat. de ab ante, cfr. avant.

devoir, skyld, lat. debere.

diamant, Diamant, lat. adamas, hvoraf ogsaa fr. aimant, Magnet.

diète, Levemaade, lat. diæta, gr. διαίτα; derimod

diète, Rigsdag, af lat. dies.

dilayer, udsette, lat. dilatare; Substantivet derimod délai se ov.

dimanche, Søndag, lat. dominicus sc. dies, „Herrens Dag“.

diner, spise Middag, ital. desinare, lat. de-coenare, cfr. devorare, de-pasci.

disette, Dyretid, af lat. Perf. Part. desectus (Afskjærelse af Tilførel).

dissoudre, opløse, se soudre.

distraindre, adsprede, se traire.

doigt, Finger, lat. digitus.

domaine, Eiendom, lat. dominium; cfr. daigner af dignari.

dôme, Domkirke, af lat. domus, sc. dei.

dommage, Skade, prov. dampnatge, lat. ligesom damnaticum af damnun.

dompter, betvinge, lat. domitare, Frequentativ af domare.

donc, altså, af lat. tunc.

dont, hvorfra, af lat. de unde.

dorénavant, herefter, for Fremtiden, af lat. de hora in ab ante.

dorer, forgylde, lat. deaurare.

dos, Ryg, lat. dorsum.

douer, begave, udstyre, lat. dotare; dj. douaire Livøre, og douairiere, Enke, som nyder Livøre.

douter, tvivle, lat. dubitare.

doux, sød, lat. dulcis.

douze, tolv, lat. duodecim.

doyen, Aldermand, lat. decanus.

dresser, rejse op, lat. ligesom directiare, af Perf. Part. directus.

droit, lige, ret, lat. Perf. Part. directus; droit, Subst. Net, af directum.

E.

eau, Vand, lat. aqua (eve, ieve, iave, eaue, eau).

ébaubis, bestyrstet, eg. bragt til at stamme, af lat. balbus.

écarter, jfille ad, eg. fjerne fra Spillet, af lat. charta (Kortspil.

échapper, undslippe, eg. smutte ud af Kappen, som hindrer Flugten, af fr. chape, lat. cappa, se ovenfor.

échelle, Stige, lat. scala, se forøvrigt escalier.

écheveau, Traaddukke, Diminutiv af lat. scapus, gr. σκᾶπος, et cylinderformet Legeme; df. fr. écheveler, bringe i Ugreje (om Haaret.)

échouer, strande, af lat. cautes (Klipper, farlige for Skibene)?

éclore, springe ud, se clore.

écluse, Sluse, af lat. excludere.

écorcer, affalle Barken og écorcher, flaa, lat. ligesom exco-
ticare, af cortex. Af Verbet écorcer er igjen Substanti-
vet écorce (det affallede) dannet, ikke omvendt Verberne
af Substantivet

écouter, lytte, lat. auscultare.

écrou, Skruemøder, lat. scrobis, Grøft.

écu, Skjold, Pengestykke med dette Præg, ital. scudo, lat. scu-
tum; df. fr. écuyer, Skjoldbærer, Staldmester.

écueil, Skjær, lat. scopulus.

écuelle, Skaal, lat. scutella.

écureuil, Ekhorn, lat. sciurulus, Diminutiv af sciurus.

effacer, udjlette, eg. borttage Udseendet, af fr. face, lat. facies.

effarer, forstyrre, lat. efferrare (jml. farouche af lat. ferox).

effrayer, se frayeur.

effrontè, fræt, lat. effrons af frons, cfr. affronter,

égal, lig, lat. æqualis.

élan, Spring, gmlfr. élans, og élancer, slunge, af lat. lancea.

- empêcher, hindre, lat. impactare (cfr. fléchir af flectere),
Frequentativ af impingere i Betydn. staffe En Noget paa
Galsen, fortrædige. Det modsatte er dépêcher, lat. lige-
som depactare, staffe løs, affærdige.
- empeser, stive, af lat. pix, Beg, hvoraf ogsaa fr. empoisser.
emplette, Indtjeb, gmlfr. emploite, af lat. implicitus, Persf.
Part. af implicare, i Betydn. anvende.
- emplir, fylde, lat. implere.
- empreindre, paatrykke, lat. imprimere.
- emprunter, laane af Andre, smiat af lat. in promutuum, se
accipere (modtage til Laans).
- en, Præp., lat. in; en, Adv., derfra, lat. inde.
- enceinte, frugtjommelig, af lat. incincta, i Betydn. uoungjordnet,
(fordi Fruentimmer i den Situation ikke bære Belte); der-
imod
- enceinte, Indhegning, af lat. incinctus, Persf. Part. af in-
cingo.
- encens, Nøgelse, lat. incensum, Persf. Part. af incendo.
- enclume, Ambolt, lat. ineus, incudis (?)
- encore, endnu, af lat. (ad) hanc horam.
- encre, Blot, ital. inchiostro, af lat. encaustum, gr. ἔγκαιστον,
eg. rødt Blæk, som de græske Keisere brugte til Underskrift.
- endroit, gmlfr. Præpos., ligeoverfor, nyjr. Subst., Sted, eg.
det ligeoverliggende, af fr. droit, lat. directum, cfr. con-
trée, af contra.
- enfer, Helvede, pl. Underverden, lat. inferi.
- enfier, oppuste, lat. inflare.
- enfoncez, støde ind, s'enfoncer, gaa til Bunds, dannet (gjen-
nem den franke Form fonds), af lat. fundus.
- enfreindre, overtræde, lat. infringere.
- engendrer, avle, lat. ingenerare.
- englouter, sluge, af lat. glutire.
- enjoler, forlokke ved Smiger, eg. lokke i Bur, se géole.
- ennemi, Fiende, lat. inimicus.

ennui, Lede, af lat. odium i Talemaaden: aliquid est mihi
in odio.

enrouer, blive hæs, af lat. raucus.

enseigne, Fane, Mærke, af lat. insignia, Plur. af insigne.

enseigner, lære, lat. ligesom insignare, „indpræge“, af signum.

ensemble, tilfammen, af lat. in simul.

ensevelir, begrave, af lat. sepelire.

entamer, tage Gul paa, antaste, af lat. at-taminare med om-
byttet Præp., sm. fr. convier, af lat. invitare.

ente, Bodekvist, af gr. εμψυχο (?)

entier, hel, lat. intøger.

entrailles, Pl., Indvolde, af lat. interanea med Collectiven-
delserne aille cfr. canaille, volaille.

entraver, lægge Fodlænke paa, af lat. trabs; df. Subst. plur.
entraves.

envahir, bemægtige sig, oversvømme, lat. invadere.

envie, Misundelse, Begjærlighed, lat. invidia.

envoyer, sende, lat. ligesom inviare af in og via.

épais, tyk, gmlfr. épois, lat. spissus.

épancher, udpøse, lat. ligesom expandicare, udvidet Form for
expandere; cfr. pencher af pendicare istedetfor pendere.

épanouir, udfolde, udvide, af lat. expandere.

épaule, Skulder, af lat. spathula, Diminutiv af spatha i Betyd-
Skulderblad hos Dyr.

épée, Kaarde, lat. spatha, ethvert bredt Instrument iheletaget.

épi, Ar, lat. spicum, Biform til spica.

épice, „Speceri“, af lat. species, hvoraf ellers fr. espèce.

épinard, Spinat, af lat. spina (formeddelt dens tattede Blade).

épingle, Naal, lat. spinula, Diminutiv af spina.

épouvanter, forstrække, gmlfr. espaventer, af lat. expavens,
Partic. af expavere.

époux, Egtemand, eg. Brudgom, af lat. sponsus.

équilibre, Ligevægt, lat. æquilibrium af æqvus og libra.

érable, Ahorn, smfat. af lat. acer arbor.

ergoter, trætte, af lat. ergo (hyppigt Ord i latinske Disputationer).

ès (i bachelier ès lettres smtrukket for en les ligesom des for de les.

escabeau, Skammel, lat. scabellum, Diminutiv af scamnum.
escadre og escadron, af lat. ex-quadrare, afdele (i Firkanter).
escalier, Trappe, lat. ligesom scalarium af scala.

escorter, ledsage, bringe paa ret Wei, lat. ligesom excorrectare af Perf. Part. correctus.

espalier, Stygstød, Spalier, af lat. spathula je épaule.

esquisse, Skitse, af lat. schedius, gr. σκεδῖος = extemporalis.

essai, Forsøg, lat. exagium, gr. ἐξάγιον, Veining, Vægt.

essaim, Biværm, lat. examen.

essorer, udlufte, lade slagre i Luften, af lat. aura; df. fr. essor, Flugt.

essuyer, udtørre, lat. exsugere.

estrade, Forhøining i et Værelse, lat. stratum.

estropier, lemlæste, omjat for estorpier, lat. ligesom extorpidare af torpidus.

établir, fastsætte, lat. stabilire.

étage, Stovværk, af lat. staticus, udvidet Form for status, Part. af stare.

étain, Tin, lat. stagnum, Biform til stannum; df. fr. étamer fortune.

étang, Tjern, lat. stagnum.

éteindre, udslukke, lat. extinguere.

étincelle, Gnist, omjat for écintelle af lat. scintilla.

étouffe, Stof, Døi, af lat. stупpa, hvoraf i den egentlige Betydning fr. étoupe, Stri.

étoile Stjerne, lat. stella.

étonner, forundre, lat. extonare, forstærket Form for attonare.

étouffer, kvæle, af gr. τῦφος, Nøg.

étourdir, bedøve, af lat. turdus, Trost, hvilken Fugl af de Gamle ansaaes for døv.

- étourneau, Stær, lat. sturnellus, Diminutiv af sturnus.
étrange, besynderlig, og étranger, fremmed, af lat. extraneus.
étrangler, tvæle, lat. strangulare.
être, være, af essere, romansk Udvidelse for esse. Formerne
étant, étais o. i. v. af lat. stare.
étreindre, trykke sammen, lat. stringere.
étrennes Bl., Nytaarsgave, lat. strenæ.
étrille, Strigle, lat. strigilis.
étroit, snæver, lat. strictus; df. fr. étrecir og rétrécir, ind-
snævre.
eux, personligt Bron. lat. Acc. pl. illos.
s'évanouir, forsvinde, besvime, lat. evanescere.
éventail, Bifte, lat. ligesom eventaculum, og éventer, udlufte,
af lat. ventus.
évêque, Biskop, gr. ἐπίσκοπος.
exaucer, bønghøre, eg. = exhausser, forhøje, af fr. haut, lat.
altus.
exploit, Bedrift, af lat. Perf. Part. explicitum; df. fr. exploiter,
drive.

F.

- fâcher, ærgre, lat. ligesom fastidicare af fastidium.
façon, Stikkelse, af lat. factio, med concret Betydning, det skabte,
jnl. toison, den afklippede Uld, af lat. tonsio.
fade, flau, af lat. fatuus, hvoraf ogsaa fr. fat, lapjet.
fagot, Risknippe, af lat. fax, facis.
faible, svag, gulf. foible, eg. istedetfor floible af lat. hebilis.
faille, Fakkell, lat. facula, Diminutiv af fax.
faillir, feile, svigte, lat. fallere, hvoraf ogsaa fr. falloir.
faim, Hunger, lat. fames; udvidet Form er famine Hungers-
nød.
faine, Bogenpud, lat. Udg. faginus.
faix, Byrde, lat. fascis; df. Diminutiv faisceau, Bundt, og af-
faiser, nedtrykke under Byrden.

saite, Gavl, lat. fastigium.

faner, bringe til at visne, eg. gjøre til Hø, af lat. foenum.

fantôme, Spøgelse, gr. φάντασμα.

farce, eg. Fyldning, dernæst Farce, paa Grund af dens blandede Indhold, af lat. Perf. Part. farsus, Biform til fartus af farcire.

farouche, vild, folkesky, lat. ferox, ferocis.

fasciner, fortrylle, i nyere Latin fascinare, gr. βραχματεία.

fat, lapset, se lade.

fatras, Virvar, omsat for fartas, af lat. fartus, Fyldning.

faucon, Folt, lat. falco (af falx) paa Grund af Alpernes Form.

faufiler, traakle, sm.fat af faux og fil, lat. falsum filum, falske Sting.

faute, Feil, af lat. fallitare, Frequentativ af fallere.

faux, Øja, lat. falx.

fée, Fe, ital. fata; lat. fata = Parca findes paa Mynter.

feindre, forstille, lat. fingere.

fêler, bringe til at revne, lat. ligesom fissiculare, af Perf. Part. fissus.

ferme, Forpagtergaard, eg. Forpagtningscontract, af lat. firmare.

fesse, = natis, af lat. Perf. Part. fissus.

fêtu, Aone, lat. festuca.

feu, Fld, lat. focus, Fldsted.

feu, afdød, lat. functus sc. vita, cfr. défunt.

feuille, Blad, lat. Neutr. pl. folia.

fêve, Bønne, lat. faba.

fiancer, forlove, ital. fidanzare, af lat. fides.

ficelle, Seilgarn, lat. ligesom filicellum, Diminutiv af filum.

fier, stolt, lat. ferus.

fin, fin, ægte, fuldkommen, afkortet af lat. Perf. Part. finitus.

finances, Indtægter, af ital. Verbum finire, afslutte et Regnskab, betale, af lat. finis.

flacon, Flaske, ital. fiasco, af lat. vasculum (?).

flairer, lugte, af lat. fragrare, omsat til flagrare.

- flanc, Side, det tynde af Livet, af lat. Adj. flaccus, flap.
fléau, Tærstev, fig. Blage, lat. flagellum.
fléchir, bøje, lat. flectere.
flétrir, bringe til at visne, af lat. flaccaster, udvidet for
flaccus.
flocon, Snug, lat. floccus.
flot, Bølge, lat. fluctus.
flûte, Fløjte, ital. flauto, af lat. flatus.
foi, Tro, lat. fides.
foie, Lever, ital. fegato, lat. ficatum sc. jecur, eg. den med
Figen næsfede Gaaselever, se Hor. Sat. 2. 8. 88.
foin, Hø, lat. foenum.
foire, Marked, ital. fiera, af lat. feriæ, fordi Markederne
holdtes paa Festedagene, da Bønderne kunde komme til
Byen.
fois, Gang, ital. vece, af lat. vice (una vice en Gang, dua-
bus vicibus o. s. v.)
forain, fremmed, udenbys, af lat. foris.
force, Styrke, lat. ligesom fortia = fortitudo; derimod
force, stor Saks, af lat. forfex, forcis.
forfaire, handle ilde, i nyere Latin foris facere, eg. handle
udenfor den rette Grændse.
forge, Smedie, lat. fabrica.
fou, fol, gal, af lat. follis, Blæsebælg, fig. brugt om en op-
blæst Nar; af samme Oprindelse fr. follet, Nisje, og feu
follet, Lygtemand.
foudre, Lyn, lat. fulgur (folre — foldre — foudre).
fouet, Bist, Nis, af lat. fagus.
fougue, Hidsigthed, lat. fuga eller focus?
fouiller, grave, lat. ligesom fodiculare af fodere.
foulon, Klædestamper, lat. fullo; af samme Stamme ogsaa fr.
foule, Skare, fouler, træde under Fødder og fl. D.
four, Øvn, lat. furnus.
fourmi, Myre, lat. formica, bf. fr.

- fourmiller, mylre, lat. ligeſom formiculare.
foyer, Urne, lat. Udj. focarius af focus.
frange, Fryndſe, lat. fimbria, omjæt til frimbria, cir. rage af rabies.
frayer, gnide, bane (Bei), gmlfr. froyer, lat. fricare.
frayeur, Stræt, af lat. frigus, frigoris; df. effroi, effrayer oju.
frégate, opr. et lidet Hofartøj, lat. fabricata (?).
frein, Bidſel, lat. frenum.
frêle, ſkrøbelig, lat. fragilis.
frêne, Aſt, lat. fraxinus.
frétiller, hoppe, af lat. fritillus, Lærningbæger (?).
friche, Bratmark, af lat. fracticius, afledet af Perſ. Part. fractus.
frileux, kuldfjær, lat. ligeſom frigidulosus, afledet af frigidulus.
fringille, Bogſtue, lat. fringilla; df. fringoter eller frigoter, lat. fringutire eller frigutire, tvivle.
frire, ſtege, lat. frigere.
frisson, Kuldegypfen, lat. ligeſom frigitio af frigere.
froc, Rutte, eg. uldent Stof, af lat. floccus.
froid, kold, lat. frigidus.
froisser, knuſe, krølle, af lat. Perſ. Part. fressus af frendero, ſtjære Lænder.
fromage, Ost, ital. formaggio, lat. ligeſom formaticus af formare, altsaa eg. noget „formet“.
froncer, rynke, lægge i Folder, af lat. frons, fordi det er Vandens Værk.
fronde, Slyng, ital. fionda, lat. funda.
frotter, gnide, af lat. Perſ. Part. frictus af fricare; df. fr. Diminutiv frôler.
fruit, Frugt, lat. fructus.
fumier, Mødding, gmlfr. femier, lat. ligeſom fumarium af finus.

furet, Bæjel (bruges til at opstøve Kaniner), af lat. fur; df. fr. fureter, opprobe.

fuseau, Ten, lat. fusellus, Dim. af fusus; df. fr. fusée, eg. Tenfuld, Skafet.

fusil, Ildstien, Ildvaaben, ital. focile af lat. focus, se feu.
fût, Ståft, lat. fustis; df. fr. affût, Lavet.

G.

gaine, Skede, lat. vagina (asjmiteret til gagina, g udstødt).

galoché, Dverfko, lat. gallica, Tøffel.

gâter, skade, fordærve, ital. guastare, lat. vastare.

géant, Kjæmpe, lat. gigas, gigantis.

geindre, klynke, lat. gemere, hvoraf ogsaa fr. gemir.

gencive, Tandfjød, lat. gingiva.

gêne, Pinebænk, Tvang, hebraisk gehenna, Helvede.

genièvre, Enebær, lat. juniperus.

genisse, Kvige, lat. junix.

genou, Knæ, lat. genuculum for geniculum, Diminutiv af genu.

géôle, Bur, Fængsel, ital. gabbiuola, Diminutiv af gabbia, lat. cavea, hvoraf ellers fr. cage.

gercer, bringe til at revne, lat. ligeisom carptiare af Perf. Part. carptus.

gésir, ligge, lat. jacere.

girande, Ildhjul, Diminutiv girandole, Armlysestage, af lat. gyros.

glaise, Ler, onomatop. Ord, beslægtet med gr. γλία, Lim, γλίσχος, klæbrig.

glaiue, Glavind, lat. gladius; hnl. veuf af viduus; df. Diminutiv glaieul, Sværdlilje.

glu, Fugleslim, af lat. glus, glutis, en senere Biform til gluten.

gobelet, Bæger, Diminutivform af lat. cupa se coupe.

gond, Hængsel, lat. contus, Haadshage (?).

gonfler, opblæse, lat. conflare.

gorge, Hals, Svælg, lat. gurgus.

gouffre, Afgrund, af gr. κόλπος, hvoraf ital. golfo, fr. golfe, Havnbugt.

gourd, stiv, lat. gurdus, tøstet, flodstet (opr. et spansk Ord).

gourde, Græskar, lat. cucurbita.

grain, Korn, og graine, Frø, Kjerne, af lat. granum, hvoraf ogsaa fr.

granit, paa Grund af dens „kornebe“ Udseende.

grange, Kornlade, lat. granea sc. domus.

gras, fed, lat. crassus.

gravir, klatre, ital. gradire, stige op Trin for Trin, af lat. gradus.

gré, Behag, Tak, lat. gratum; df. fr. agréer, behage, agréable, behagelig.

greffe, Sriverstue, af lat. graphium, gr. γραφίον, Griffel.

grêle, tynd, lat. gracilis.

grelot, Bjælde, lat. crotalum, gr. κρόταλον, Kastagnet, df. fr. grelotter, flapre med Tænderne af Kulde (?).

grenier, Kornloft, lat. granarium.

grenouille, Frø, ital. ranocchia, lat. ligejøm ranucula, Diminutiv af rana.

grief, Adj. haard, tung, grief, Subst. Besværing af lat. gravis.

grille, Rist, Gitter, lat. craticula, Diminutiv af crates.

grogner, grynte, og gronder, skjænde, af lat. grunnire.

grotte, Hule, Grotte, lat. crypta, gr. κρυπτη; df. grotesque, fantastisk i Lighed med Grottemalerierne.

guêpe, Hveps, lat. vespa.

gueule, Strube, lat. gula.

gui, Mispel, lat. viscum.

H.

* habler, prale, spansk hablar, tale, lat. fabulari.

* haleiner, vejre (om Hunde), ital. alenare, aande, omsat fra lat. anhelare; af Verbet Substantivet haleine, Naude.

---

*) betegner, at h er aspireret.

hameçon, Fiskefrog, af lat. hamus.

* harceller, tirre, se herse.

* haut, høj, af lat. altus (aspireret formedelst Indvirkning af oldnorst há, tydt hoch).

hélas, Interjection, af, sammenfat af Interj. hé = lat. ai, gr. ἄi og las, træt, lat. lassus.

* hennir, vrinse, lat. hinnire.

* herisson, Pindsvin, lat. ericius; df. fr. * herisser, rejse Børster.

hermine, Hermelin, af Armenius, fordi de Gamle fik Skindet derfra.

herse, Harv, lat. hirpex, hirpici; df. fr. harceler, eg. harve, trådse.

heur, Lykke, gmlfr. eür, heür, lat. augurium, lykkelig Varsel, df. fr. bonheur, malheur.

* hideux, hæslig, gmlfr. hisdeux, lat. hispidosus (hos Catul = hispidus).

hier, igaar, lat. heri.

hiver, Vinter, lat. Adj. hibernum.

hommage, Lenspligt, Gyldest, i nyere Latin hommagium, istedetfor hominaticum, af homo (at være Eus haandgangne „Mand“).

hors, Bæp, udenfor, lat. foras; df. fr. hormis, undtagen, lat. foras missum, fat udenfor Betragtning.

hôte, Bært, Gæst, af lat. hospes, hospitis (ifte af hostis).

huile, Olje, lat. oleum.

huissier, Dørvogter, lat. ostiarius (gmlfr. huis, lat. ostium).

* huitre, Østers, lat. ostrea.

humble, ydmyg, lat. humilis.

* hurler, hyle, onomatop. Ord, lat. ululare.

I.

ici, Adv. her, af lat. ecce hic, se ci.

île, Ø, lat. insula.

intriguer, bringe i Forlegenhed, smede Hænter, af lat. intricare, af in og tricæ, df. fr. intrigue, Hænte.
isolere, afsondre, af lat. in solo.
issir, Partic. issu. udgaa, lat. exire.
ivoire, Elfenben, af lat. Adj. eboreus.
ivre, beruset, lat. ebrius

J.

jabot, Kro hos Fugle, Kalvekryds, af lat. gibba, Buffel.
jadis, fordim, lat. jamdiu, cfr. tandis af tandiu.
jaillir, sprudle frem, lat. jaculari.
jaloux, skinsyg, ital. zeloso, af lat. zelus, gr. ζήλος, Jver.
jamais, nogenstinde, lat. jam magis.
jambe, Ben (fra Knæet til Foden) ital. gamba, eg. Krumning, beslægtet med gr. κάμητις, lat. camurus, camera o. fl. D.; df. fr. jambon, Skinte.
jaune, gul, gulf. jalne, lat. galbanus.
je, jeg, lat. ego, syncoperet til eo; iml. dieu af deus.
jeter, kaste, lat. jactare.
jeu, Leg, lat. jocus.
jeudis, Torsdag, lat. Jovis dies.
jeune, ung, lat. juvenis.
jeûne, Faste, lat. Adj. jejunus, Subst. jejunium.
joie, Glæde, lat. gaudium; df. fr. joyau, Juvel, og joaillier, Juveler.
joindre, forene, lat. jungere.
jongleur, Gjøgler, lat. jocolator.
joue, Kind, ital. gota, prov. gauta, af lat. gabata, Staal.
jouer, lege, lat. jocari.
jouir, nyde, eg. glæde sig ved, lat. gaudere.
jour, Dag, lat. Adj. diurnum.
jouïter, støde sammen, turnere, af lat. juxta; df. fr. ajouter, tilføje.

juger, domme, lat. *judicare*; df. juge, Dommer (ikke directe af lat. *judex*).

jumeau, Tulling, lat. *gemellus*.

jusque, lige, lat. *de usque*.

L.

là, Stedsadv., der, lat. *illac*.

lâche, flap, fejs, lat. *laxus*; lâcher, flappe, løse, lat. *laxare*.

lacs, Snor, lat. *laqueus*; df. fr. lacer, jnore, o. fl. D.

ladre, ippedalst, elendig, farrig, af Lazarus, Navnet paa den syge Betler i Bibelen; hvoraf ogsaa fr. lazaret, Sygehus.

lai, læg, verdslig, lat. *laicus*, gr. λαϊκός af λαός; fr. ogsaa laïque.

laisser, lade, lat. *laxare*, altsaa eg: = lâcher.

lambeau, Lap, Stump, af lat. *labellum*, Diminutiv af *labrum*, Læbe, Kant, Rand.

lame, Blade, Klinge, af lat. *lamina*, hvoraf ogsaa fr. lambris, Paneling.

lange, Børnesvøb, af lat. Adj. *laneus*.

lapin, Kanin, eg. istedetfor *clapin*, af lat. (se) *clepere*, krybe i Skjul, hvoraf fr. se *clapir* og *Subst. clapier*, Kanin-gang.

larcin, Tyveri, lat. *latrocinium*.

lard, Flest, lat. *laridum*.

larme, Taare, lat. *lacrima*.

larron, Tyv, Røver, lat. *latro*.

le, la, bestemt Artikel, lat. *ille, illa, illud*.

léger, let, lat. ligesom *leviarius*, udvidet for *levis*.

legs, Legat, af lat. Præs. Indic. *lego*, Formen i Testamenter.

lendemain, den følgende Dag, im.truffet for *le en demain*, se *demain*.

lentille, Linse, lat. *lenticula*, Diminutiv af *lens*, *lentis*.

leur, possessivt Bron. lat. *illorum*.

levain, Gjæringsstof, Surdej, lat. *levamen*, af *levare*.

lèvre, Læbe, lat. *labrum*.

lézard, Firben, lat. lacerta.

liaison, Forbindelse, lat. ligatio.

lie, Bærme, lat. lix, licis, Sud.

liège, Korf, af lat. levis, ital. lieve, let; sm. neige af niveus, déluge af diluvium.

lier, binde, lat. ligare; lien, Baand, lat. ligamen.

lierre, Bedbende, eg. sm. truffet for l'hierre af lat. hедера.

lieu, Sted, lat. locus.

lièvre, Hare, lat. lepus, leporis.

ligne, Linie, lat. linea; df. fr. lignée, Slægtfølge.

linceul, Sagen, især Siglagen, lat. linteolum, Dimin. af linteum.

linge, Linned, af lat. Adj. lineus; cfr. lange af laneus.

lire, læse, lat. legere; df. élire, udvælge, lat. eligere.

lis, Lilie, lat. lilium.

lit, Seng, lat. lectus.

litière, Bærestol, lat. ligesom lectaria = lectica af lectus.

livrer, levere, lat. liberare, allsaa eg. frigjøre; df. livrée, Klædning, som Herren leverer Tjeneren. Af fr. livrer, kommer délivrer, befrie; derimod délibérer, overveje, directe af lat. deliberare (ital. liverare, levere, liberare, befri).

loi, Lov, lat. lex, legis; df. fr. loyal, lat. legalis.

loin, langt borte, lat. longe; df. fr. lointain, fjern, ligesom af lat. longitanus.

loisir, Fritid, eg. Infinitiv = lat. licere; cfr. plaisir = placere.

lors, Adv., da, lat. illa hora.

louer, rose, lat. laudare, derimod

louer, leje, lat. locare.

lourd, tung træg, lat. luridus, bleggul, smudsig (sm. tydf. faul).

loyer, Husleie, Løn, lat. locarium af locare.

lucarne, Tagvindue, lat. lucerna.

lui, Pron. pers. lat. illuc, Dativ af illic.

luire, lyse, lat. lucere, df. fr. leur, Lyg.

lundi, Mandag, lat. lunæ dies.

lunette, Øjeglås, Diminutiv af fr. lune, lat. luna.

lutter, brydes, lat. luctari.

M.

mâcher, tygge, lat. masticare = gr. μαστίζειν; df. fr. mâchoire, Kinnben, o. fl. D.

maigre, mager, lat. macer.

mail, stor Hammer, lat. malleus.

maille, Maske, lat. macula, som kan have samme Betydning.

maintenant, nu, dannet direkte af lat. manu tenens, (holdende) i Beredskab; ifke Partic. af fr. maintenir, haandhæve.

maire, Byfogd, lat. Compar. major; cfr. seigneur af senior.

mais, men, lat. magis, brugt ligesom potius, i Betydnu. „Inarere“.

maison, Hus, lat. mansio.

maitre, Lærer, Mejer, Herre, lat. magister.

malade, syg, prov. malapte, ital. malato, af lat. male aptus; jnl. vort „upasfelig“.

mâle, mandlig, lat. masculus.

malheur, Ulykke, se heur.

maman, Moder, lat. mamma, hvorfra fr. Dim. mamelle og mamelon.

manant, Landmand, Bonde, Part. af et forældet Verbum manoir = lat. manere.

manche, Skæft, Haandtag, af lat. manica, Erme, hvilken Betydning gjenfindes i fr. Dimin. manchette og manchon, Muffe.

manger, Spise, af lat. manducare, tygge.

manière, Fremgangsmaade, af lat. Udj. manarius = manarius af manus.

manille i L'hombre, eg. Armring af lat. monile.

manoeuvre, sammenfat ligesom vort „Haandværk“.

manque, Mangel, manquer, mangle, af lat. Udj. mancus.

manteau, Kæppe, lat. mantelum.

- marais, Sump, afledet gjennem det hollandske marasch, af lat. mare.
- marâtre, Stedmoder, af lat. mater med Endelsen âtre, lat. aster, altsaa eg. „moderagtig“, se mulâtre.
- marchand, Kjøbmand, lat. Partic. mercans af mercari.
- marché, Marked, lat. mercatus (noget Verbum svarende til lat. mercari, findes ikke paa Fransk; thi marcher, gaa, og marche, Gang, kommer af det germaniske mark, Grændse, Teg, hvoraf ogsaa fr. marquer, marque o. s. v.)
- mardi, Tirsdag, lat. Martis dies.
- marionette, Duffe, eg. lidet Mariabillede, Diminutiv af Marion.
- marraine, Gudmoder, dannet gjennem ital. madrina af lat. mater.
- marteau el. martel, Hammer, lat. martulus el. marculus, liden Hammer.
- masque, Maske, eg. Hæ, af lat. masticare, fordi hun troedes at opspise Børn (?)
- masse, Masse, Klump, af lat. massa; derivod
- masse el. massue, Kølle af ubrugelig lat. matea, hvoraf Diminutiv mateola, Trækølle.
- matelot, Matros, eg. istedetfor materot, i nyere Latin mattarius, En, som sover paa Mattev, af lat. matta.
- matin, Morgen, af lat. Adj. matutinus.
- maudire, forbande, lat. maledicere.
- maussade, ubehagelig, surmulende, af lat. male sapidus (gultfr. sade, sød, af lat. sapidus).
- méchant, usjel, ond, gultfr. mescheant, Præf. Part. af méchoir, gultfr. mescheoir, lat. minus cadere, falde ilde ud.
- mèche, Bæge, Lunte, af lat. myxa el. myxus, gr. μύξα el. μύξος. eg. = lat. mucus, dernæst, Bæge.
- médaille, Stuenynt, af ubrugeligt lat. Adj. metallus af metallum.
- mêler, blande, lat. ligesom misculare, Diminutivform af miscere.
- même, selv, ital. medesimo, lat. ligesom metipsimus, sm. sat

af den demonstrative Partikel met og ipsimus = ipsissimus, Superlativform af ipse.

menace, Trudsel, af lat. minaciæ = minæ, som findes hos Plautus; df. fr. menacer, true.

ménage, Husholdning, lat. ligesom mansionaticum af mansio.

mener, føre, lede, lat. minare, drive, fornemmelig Rvæg, findes allerede hos Apulejus, beslægtet med minari, true.

menton, Hage, lat. mentum.

menu, tynd, lat. minutus; df. fr. menuiser, fuedtre, lat. ligesom minutiare, og menuisier, Suedfer.

merci, Tak, Naade, af lat. merces, som i senere Latin bruges i denne Betydning.

mercredi, Onsdag, lat. Mercurii dies.

merluce, Stokfisk, sammensat af lat. maris lucius (Havgedde).

merveille, Vidunder, lat. Neutr. plur. mirabilia.

més, i Sammensætninger „mis“, lat. minus.

message, Brev, lat. ligesom missaticum, af Perf. Part. missus.

messe, Mæsse, lat. missa, sc. est contio, med hvilke Ord Forsamlingen hævdedes.

métayer, Forpagter, lat. ligesom medietarius af medius (som er halvt med Ejeren om Udbyttet).

métier, Haandværk, lat. ministerium.

mets, Net, lat. missum, det frembaarne.

meuble, Løspore, Judo, lat. mobile.

meule, Møllesten, lat. mola, derimod meule, Høstak, lat. metula, Diminutiv af meta.

meunier, Møller, lat. ligesom molinarius (= molitor) af molina, sjældigere Biform til mola; deraf ogsaa fr. moulin, Mølle.

mente, eg. Opbrud til Krig (cfr. émeute), dernæst Skobbel af Jagthunde, af et lat. Partic. movitus = motus; df. fr. mutin, oprørsk.

niche og mie, Brødtrumme, lat. mica.

- migraine, Hovedpine, gr. ἡμικρανία, Hovedpine paa den ene Side.
milieu, Midte, lat. medius locus.
mine, Mine i Bjergværter, ogsaa Mine = Geberde af lat.
minare, hvoraf fr. mener, lede; altsaa eg. „Ledning“; df.
fr. miner, mineral osv.
miniature, eg. Tegning med Blødfridt, af lat. minium.
mirer, spejle, lat. mirari; df. fr. miroir, Spejl, ligesom af lat.
miratorium.
moderne, nutidig, i nyere Latinus modernus, afledet ligesom
hodiernus, sempiternus af Tidssadv. modo, nys, ikke af
Subst. modus.
moëlle, Marv, omfat for meolle (prov. meola), af lat. medulla.
moine, Munk, lat. monachus, gr. μοναχός.
mois, Maaned, lat. mensis.
moisson, Høst, lat. messio.
moitié, Halvdel, lat. medietas (brugt allerede af Cicero).
môle, Havnedæmning, lat. moles.
mollet, Læg, eg. det bløde, fjødrige, af lat. mollis.
moquer, se, spotte, gr. μωζῆν
morceau, Bid, Stykke, ital. morsello, Diminutiv af lat. mor-
sus; df. fr. amorce, Løftemad. Af lat. morsus ogsaa fr.
mors, Bidsel.
morve, Slim fra Næsen, Snive hos Heste, af lat. morbus (?);
deraf fr. morveux.
mot, Ord, i nyere Latinus muttum af muttire, mumle, onoma-
top. Ord.
mouche, Flue, lat. musca.
moucher, snyde, i nyere Latinus muccare af mucus; df. fr.
mouchoir.
moudre, male (Korn), lat. molere.
mou, mol, blød, lat. mollis; df. fr. mouiller, væde.
moule, m, Mønster, lat. modulus, derimod
moule, f, Musling, af lat. musculus.
moulin, Mølle, se meunier.

- mousse, *j*, Møs, Skum, lat. muscus; derimod
mousse, *m*, Skibsdreng, af lat. Udj. mustus, *ny*, hvora*i* ogfaa
fr. moult, Most, lat. mustum *je*. vinum.
moustache, Dverfjæg, gr. μούσταξ.
moutarde, Senop, af lat. mustum, fordi det tilberedes dermed.
mouton, Haar, eg. gildet Sandbuk, af lat. Udj. mutilus (?).
moyen, Udj. som holder Middelvejen, Subst. Middel, af lat.
medianus.
muer, fælde (Haar), af lat. mutare; *df.* fr. remuer, bevæge
(ikke af lat. remove).
mulâtre, Mulat, afledet af fr. mule, lat. mula, med Endelsen
âtre; altsaa eg. „mulælægtig“ (Mulatter Bastarder af
Hvid og Neger, ligesom Mulælæler af Hest og Hiel).
mûr, moden, lat. maturus.
museau, Snude, Diminutivform af lat. morsus i concret Be-
tydning (cfr. morceau); *df.* fr. amuser, underholde, eg.
holde hen for Ens Mûnd eller Snude.
mutin, oprørsk, *je* meute.

N.

- nacelle, Baad, lat. navicella, Diminutiv af navicula.
nager, jvomme, rø, af lat. navigare.
naïf, naturlig, lat. natus.
nappe, Dug, omjat for mappe, af lat. mappa.
narguer, ipotte, eg. rynke Næsen, ligesom af et lat. naricare,
af nares; *df.* fr. narquois, ipotj.
natte, Matte, af lat. matta, ligesom nappe af mappa.
navet, Næpe, lat. natus.
navire, Skib, gmlfr. navile, af et ubrugeligt lat. Udj. navilis
af navis.
néant, Intet, ital. niente, smjat. af Nægtelsen ne og lat. ens,
entis, Væsen; *df.* fr. néanmoins, ikkebestomindre, lat. ni-
hilominus.
neige, Sne, af lat. Udj. niveus.

- nenni, Interjection, nej, gnlfr. nen-il, af lat. non illud.
net, ren, net, lat. nitidus.
neveu, Broder= eller Søster søn, lat. nepos.
niais, enfoldig, ital. nidiace af lat. nidus (som er kommet lige ud af Heden).
nicher, bygge Nede, af lat. nidificare.
nier, nægte, lat. negare.
niveau, vandret Stilling, omfat for liveau, af lat. libella.
noces, Bryllup, lat. nuptiæ.
noël, Jul, prov. nadal, af lat. natalis sc. dies.
noir, sort, lat. niger.
noix, stor Nød, lat. nux; df. fr. Diminutiv noisette, Hasjehød.
nombril, Navle, omfat for lombriil, af lat. umbilicus, med den bestemte Artikkel foran.
nonchalant, ligegyldig, smfat. af Nægtelsen non og chalang, Partic. af et ubrugeligt Verbum chaloir, lat. calere.
nouveau, ny, lat. novellus, Diminutiv af novus.
noyau, Sten eller Kjerne i Frugter, af lat. Adj. nucalis af nux.
noyer, drukne, af lat. necare, med indskrænket Betydning.
nuer, skattere, af nue, Sky, lat. nubes; df. fr. nuance.

●.

- obsèques, Sigbegjængelse, af lat. obsequiæ, som findes istedet for exsequiæ paa Jidskrifter.
octroyer, bevilge, af lat. auctoricare, udvidet Form for auctorare.
oeil, Øje, lat. oculus; df. fr. Diminutiv oeillet, Kællik, eg. lidet Øje.
oeuvre, Arbejde, lat. Neut. plur. opera.
ogre, Varulv, ital. orco, af lat. Orcus, tænkt som Guddom.
oie, Gaas, ital. oca, af lat. avica, udvidet Form for avis.
oignon eller ognon, Løg, lat. unio (findes i denne Betydning hos Columella).
oindre, falve, lat. ungere.

- oiseau, Fugl, lat. aucella eller aucilla = avicella, Diminutiv af avicula.
- oisif, ledig, afledet af lat. otium.
- oléandre = laurier rose, forvansket af lat. rhododendrum.
- omelette, Eggfage, sammentruffet for oeufs mêlés.
- on, ubest. Pron. man, af lat. Subst. homo.
- oncle, Onkel, af lat. avunculus med udstødt v.
- ongle, Negl, Klo, lat. ungula.
- or, Guld, lat. aurum.
- or, Adv. nu, af lat. Subst. hora.
- orage, Uvejr, afledet med Samlingsændelsen age af lat. aura.
- ordure, Smuds, ital. Adj. ordo, smudsig, af lat. horridus.
- oreille, Ore, lat. auricula, Diminutiv af auris.
- orfèvre, Guldsmed, af lat. auri faber.
- orge, Byg, prov. ordi, lat. hordeum.
- orme, Alm, prov. olme, lat. ulmus.
- ornière, Hjulspor, gulf. ordière, ligesom af et lat. orbitaria = orbita.
- orphelin, forældreløs, lat. orphanus, gr. ὀρφανός = orbus.
- orteil, Taa, gulf. arteil, lat. articulus.
- ortie, Nelde, lat. urtica.
- oseille, Syre, gr. ἑλλάς, syrlig Drif, ἑλλάιος, sur.
- oser, vove, lat. ausare, Frequentativ af audere.
- osier, Vidje, gr. ὄσος.
- ôtage, Gidsel, lat. ligesom obsidaticum, udvidet Form for obsidatus, Kaution, af obses.
- ôter, borttage, af lat. haustare, Frequentativ af haurire.
- ou, eller, lat. aut.
- où, hvor, lat. ubi.
- oublier, glemme, lat. oblitari, Frequentativ af oblivisci.
- oui, ja, gulf. oil, af lat. hoc illud (den provençalske Form oc = lat. hoc).
- ouir, høre, lat. audire.

- outré, hinsides, udover, lat. ultra; df. fr. outrer, outrage, outrecuidant, indbildst, (lat. ultra cogitans) o. fl. D.
ouvrage, Arbejde, dannet med Samlingsendelsen age af fr. oeuvre, lat. opera.
ouvrier, Arbejder, lat. operarius.
ouvrir, aabne, prov. obrir eller ubrir, syncoperet for adobrir af lat. a-de-operire = aperire (?).

P.

- page, Page, gr. παις, liden Dreng.
paille, Straa, lat. palea.
pair, Pair, Sigemand, lat. par; derivod
paire, f. Par, lat. Neutr. plur. paria.
passeau, Pæl, lat. paxillus.
pâtre, føre paa Græs, fodre, lat. pascere.
palais, Gaue, ikke af lat. palatum, men af palatium, hvelvet Sal, „Mundens Hvelving“.
pâle, bleg, lat. pallidus.
pale, fladt Bræt, Mareblad, lat. pala, Spade; df. Diminutiv palette, Malerbræt, Rafet (til Hærbolt).
pallier, besmykke, fremstille i et tilsyneladende gunstigt Lys, af lat. palliare, beklæde med pallium: df. fr. palliatif, Skimiddel o. fl. D.
pâmer, daane, ital. spasimare, af lat. spasmus, gr. σπασμός, Krampetrækning.
pampre, Vinløv, lat. pampinus.
pan, Kjølestjød, Sidesykke i en Mur o. i. v., lat. pannus; df. fr. Diminutiv panneau, Felt
panache, Hjerbuks, ital. pennacchio, af lat. penna.
panier, Kurv, lat. panarium, Brødkurv.
panne, Fløs, af lat. penna (?).
panse, Bom, lat. pantex, Mavejæf, pl. panticces, Larver.
panser, forbinde et Saar, pleje, prov. pensar, lat. pensare, i Betydning betænke, drage Omfjorg for.

pantalon, Buxer, af Pantalon, en Maske i den italienske Komædie, paon, Paanfugl, lat. pavo.

papillon, Sommerfugl, lat. papilio; df. med Betydning af noget „flagrende“ papillotter, blinker med Øjnene, papillotte, Papirkrulle o. s. v.

parachute, Faldskjærm, parasoudre og paratonnerre, Lynskjælder, parapluie, Regnskjærm, parasol, Solskjærm, paravent, Skjæmbret osv. af lat. parare, fr. parer i Betydning afværges.

parâitre, vise sig, af et ubrugeligt lat. parescere, 3. Subjektiv af parere.

parafe, Navnetræt, gr. παραγραφή.

pareil, lig, lat. ligesom pariculus, Dimin. af par; df. fr. appareiller, eg. forbinde parvis, udruste.

parer, pryde, afværges, lat. parare; df. fr. parade, Udstilling, Afparering; (i Sm. sætningerne réparer, comparer kommer den latinske Betydning igjen).

paresse, Dovenskab, lat. pigritia.

parfum, Duft, af lat. per-fumare.

parier, vædde, eg. sætte Lige mod Lige, af lat. pariare.

parler, tale, i nyere Latin parabolare, af lat. parabola, gr. παραβολή, eg. Lignelse, der brugtes i nyere Latin og derved fra i de romanske Sprog istedetfor verbum, som man udgik at bruge formedelt dets religiøse Betydning.

parmi, Præp. iblandt, sm. lat. af Præp. par, lat. per, og mi, lat. medius.

paroi, Skillevæg, lat. paries.

paroisse, Sogn, Menighed, i nyere Latin parochia, af gr. παροικία, Naboskab.

parole, Ord, lat. parabola, je parler.

parrain, Fadder, i nyere Latin patrinus, af pater.

partir, oprindelig se partir, gaa bort, af lat. se partiri, stilles, iml. tydsj Scheiden.

pas, Fyldeord til Nægtelsen, af lat. passus, Skridt, iml. vort „ikke et Gran“, „ikke en Smule“.

- passer, passjere, af lat. passus, fr. pas, altsaa eg. „gjøre Stridt“.
- pâte, Dejj, pâté, Postej, i nyere Latin pasta, af gr. πᾶσις;
df. fr. appât. Loffemad, pl. appas, Indigheber.
- patente, Patent, eg. lettre patente, „aaben Skrivelse“.
- patte, Pote, Lab, onomatop. Ord om noget fladt, plumpt,
sm. gr. πάτος og πατέω; df. fr. patin, Skøjte, patrouiller,
eg. patouiller, træffe om i Spilen, o. fl. D.
- paupière, Djenlaag, lat. palpebra.
- paver, broslægge, af lat. pavire med forandret Conjugation
ligejom tousser, høste, af lat. tussire.
- pavillon, Telt, Flag, af lat. papilio, som i senere Latin ogsaa
har Betydningen Telt.
- pavot, Balmue, af lat. papaver, med Bortkastelse af den første
Stavelse, som man urigtig antog for en Reduplication.
- payen, hedensf, lat. paganus.
- payer, betale, lat. pacare, „stille tilfreds“.
- pays, Egn, lat. pagus.
- peau, Skind, lat. pellis.
- pêche, Ferffen, ital. persica af Persicus, persisk Frugt.
- pécher, jynde, lat. peccare; derimod
- pêcher, fiske, lat. piscari.
- pédant, Bedant, eg. Skolemester, af gr. παιδευέιν.
- peigne, Kam, lat. pecten.
- peindre, male, lat. pingere.
- peine, Straf, Sorg, lat. poena.
- peler, aftage Haar, skrælle, lat. pilare af pilus.
- pèlerin, Pillegrim, ital. pellegrino, lat. peregrinus.
- pelisse, Pels, lat. Adj. pelliceus af pellis.
- pelle, Skovl, lat. pala.
- pelote, Bold, Klump, af lat. pila; df. fr. peloton, Trop
Soldater.
- peluche, Blyds, af lat. pilus, Haar; af samme Stamme ogsaa
fr. pelouse, Græsplet.
- pencher, hælde, lat. ligejom pendicare af pendere.

- penser, tænke, lat. pensare, veje, altsaa eg. det samme Ord som panser og peser.
- pente, Hælbning, af lat. pendere, altsaa eg. istedetfor pende; jnl. tente, Telt, for tende, af lat. tendere.
- percer, gjennemboere, ital. pertugiare, lat. ligesom pertusiare, af pertusus, Partic. af pertundere; af samme Stamme fr. pertuis, ital. pertugio, Gul.
- perche, Stang, lat. pertica; dj. fr. percher, sætte sig op paa en Stang.
- perdrix, Algerhøne, lat. perdix.
- perle, Perle, af lat. pirula, Diminutiv af pirum, eller pilula, Diminutiv af pila?
- perruque, Paryk, i italienske Dialekter pilucca, af lat. pilus, Haar.
- peser, veje, lat. pensare, se penser og panser; dj. fr. pesant og pesanteur.
- pétard, Sværmer i et Gyrværkeri, af lat. peditum (af pēdo pēpēdi); dj. fr. pétiller, knutte, o. fl.
- pétrir, ælte, lat. ligesom pisturire af pistura (af Verb. pinsere).
- peu, Lidet, ital. poco, af lat. paucum.
- peur, Frygt, lat. pavor.
- pie, Stjære, lat. pica.
- pièce, Stykke, oprindelig Stykke Løj, Lap, ital. pezza, af gr. $\pi\acute{\epsilon}\zeta\alpha$, i Betyd. Spm paa Klæder, Kant.
- piège, Snare, lat. pedica, Fodlænke.
- pierre, Sten, lat. petra, gr. $\pi\acute{\epsilon}\tau\rho\alpha$.
- piéton, Fodgjænger, lat. ligesom pedito, onis = pedes, itis.
- pigeon, Due, gmlfr. pipion, ital. piccione, i nyere Latin pipio, onis, Fugleunge, af pipare eller pipire, onomatop. Ord.
- piller, plyndre, lat. pilare, Stammerverbum til expilare, compilare.

- pion, Bonde i Stafspil, eg. Fodgjænger, lat. ligesom pedo, onis af pes, dj. fr. pionnier, Stansgraver.
- pique, Spyd, piquer, stifte, osv., onomatop. Ord, smk. lat. picus, Haffespæt.
- pire, værre, lat. pejor; pis, Adv., lat. pejus.
- piser, stampe, lat. pisare eller pisere eller pinsere; dj. fr. piste, Fodspor.
- place, Plads, især offentlig, ital. piazza, lat. platea (gr. πλατεία) Gade.
- plage, Strandbred, lat. plāga, Egn.
- plaid, Kettergang, af lat. placitum, der i senere Latin brugtes i denne Betydning; dj. fr. plaider, føre Sag, o. fl. D.
- plaie, Saar, lat. plaga.
- plaindre, klage, lat. plangere.
- plaire, behage, lat. placere.
- planche, Bræt, lat. planca, beslægtet med lat. planus, gr. πλάξ o. fl. D.
- plat, flad, gr. πλατύς.
- plâtre, Gips, ital. piastra, Metalplade, af lat. emplastrum (gr. ἐμπλαστρον), hvoraf i egentlig Betydning fr. emplâtre.
- pleurer, græde, lat. plorare.
- pleuvoir, regne, lat. pluere.
- plier, og ployer, jolde, af lat. plicare, derimod
- plisser, lat. ligesom pliciare, af Perf. Partic. plicitus, sammentrukket til plictus.
- plonger, sænke, dykke, dannet ligesom af et lat. plumbicare (sfr. venger af vindicare) af plumbum; altsaa eg. sænke ned efter Blylod.
- pluie, Regn, lat. pluvia.
- plusieurs, flere, lat. ligesom pluriore, Comparativform dannet af plus.
- poële, f. Pande, Døn, lat. patella; derimod
- poële, m. Thronhimmel, Brudestør, af lat. petalum, gr. πέταλον, noget som udbredes.

- poids, Vægt, af lat. pensum (ifte af pondus).
poil, Haar, lat. pilus.
poindre, stikke, lat. pungere; df. fr. poignard, Dolk.
poing, Næve, lat. pugnus.
point, lat. punctum, Fyldeord til Rægtelsen, se ovenfor pas.
poire, Pære, lat. pirus.
pois, Vært, lat. pisum, gr. πικρον.
poison, Gift, lat. potio, Drif.
poisson, Fisk, ital. pescione, af lat. piscis.
poitrine, Bryst, lat. ligesom pectorina af pectus.
poivre, Peber, lat. piper.
poix, Veg, lat. pix.
polisson, Gadebæng, som slider Brostenene, af lat. politio, brugt
i concret Betydning; smk. nourriçon, af lat. nutritio.
pondre, lægge Væg, lat. ponere; se forøvrigt poser.
porche, Forgård til en Kirke eller et Palads, lat. porticus.
poser, sætte, af lat. pausare, hvoraf ogsaa fr. pauser, ophøre;
Sammensætningerne med Undtagelse af reposer, hvile,
slutte sig i Betydning til det lat. ponere.
poste m, Post, Bestilling, i. Post, Posthus, af lat. Perf. Part.
positus.
postiche, senere tilføjet, nægte, lat. ligesom positicius, dannet
af Perf. Part. positus, ligesom dediticius af deditus.
potence, Kæbe (til at støtte), Krykke, af lat. potentia i concret
Betydning.
pou, Lus, af lat. pediculus.
pouce, Tommelfinger, lat. pollex.
poudre, Støv, af lat. pulvis, pulveris; df. fr. poussière, gulfr.
pouldrière.
poule, Høne, af lat. pullus; df. ogsaa fr. poulain, Føl (lat. pul-
lus equinus).
pouls, Puls, lat. pulsus, Slag.
poupée, Duffe, lat. pupa.
pour, Præpoj., for, lat. pro.

- pourceau, Svin, lat. porcellus, Diminutiv af porcus.
pourpoint, Vams, af lat. Perf. Part. perpunctus, fordi den
var baldyret.
pourrir, raadne, lat. putrescere.
pousser, støde, lat. pulsare.
poutre, eg. ung Hest, ital. poledro, i nyere Latin pulletrus,
df. Betydning. Pinebænk (iml. lat. eqvuleus af eqvus), Bjælke.
pouvoir, kunne, gmlfr. pooir, ital. potere, af Stammen pot i
posse.
pré, Eng, lat. pratum.
précher, prædike, lat. prædicare.
premier, første, lat. primarius.
près, nær, af lat. Perf. Part. pressum, cfr. gr. ἀγγι; df. fr.
après, presqve.
présent, Foræring, flutter sig i Betydning til lat. præsentare,
fr. présenter, fremstille, tilbyde.
prêt, beredt, ital. presto (fr. preste, hurtig) af lat. Adv.
præsto.
préter, laane, yde, lat. præstare.
prêtre, Præst, lat. presbyter, gr. πρεσβυτερος.
preuve, Bevis, Prøve, je prouver.
preux, tapper, brav, af lat. probus (?)
prévôt, Forstander, lat. præpositus.
prier, bede, lat. precari.
prince, Første, lat. princeps.
printemps, Vaar, lat. primum tempus (Italienerne sige pri-
mavere).
prison, Fængsel, lat. prehensio, prensio.
prix, Pris, lat. pretium.
proche, nær, af lat. Compar. propius; (df. fr. approcher,
nærme sig, i nyere Latin appropriare).
profil, Udsigt fra Siden, af lat. filum i Vet. Skikkelse, Omrids.
profit, Vinding, lat. Subst. profectus.
proie, Bytte, lat. præda.

prône, Prædiken, af lat. præconium, Lovtale; df. fr. prôner, loupriſe.
proue, Forſtaun, af lat. prora med euphoniſk Udſtødelse af r.
prouver, bevije, lat. probare; df. fr. approuver, bifalde, éprouver, prøve, Subſtantiverne preuve, épreuve o. ſ. v.
provin, Afſægget, lat. propago, gimis, df. fr. Verb. provigner.
prude, ærbar, ſnerpet, lat. prudens.
prune, Blomme, lat. prunum, df. Diminutiv prunelle, Djeſten.
puce, Leppe, ital. pulce, lat. pulex.
pucelle, Mø, ital. pùcella, Diminutivform af lat. pullus.
puer, ſtinde, lat. putere.
puis, ſiden, lat. post; df. fr. depuis, lat. de post.
puits, Brønd, lat. puteus; df. fr. puiser, øje.
pupitre, Pult, lat. pulpitum.

Q.

que, rel. Pron., lat. quem, quam, quod; interr. Pron. lat. quid; Conj. at, lat. quod; Conj. end, lat. quam.
quel, interr. Pron. lat. qualis.
quelque, ubeſt. Pron. lat. qualis quam, ſml. quisquam.
quenouille, Ten, ital. conocchia, i nyere Latinu conucula omſat for colucula, Diminutiv af colus.
quérir, hente, lat. quærere; df. fr. acquérir, conquérir o. ſ. v. og Subſtantiverne quête, Søgen, conquête, requête o. ſ. v.
queue, Hale, ital. coda, lat. cauda.
queux, Slibeſten, lat. eos.
quitte, fri, lat. quietus; df. fr. quitter, ſlippe, forlade.
quoi, interr. Pron. udvidet af que ligeſom moi af me; df. quoi que, hvad — end, ſom Conj. ſkjønt, lat. quidquid.

R.

racine, Rod, lat. ligeſom radicina, udvidet Form for radix.
ràcler, ſtrabe, lat. ligeſom rasiculare, Diminutiv af rasicare, af rasmus Perſ. Bart. af radere.

rage, Raseri, lat. rabies.

ragouter, atter vække Epifelysten, af lat. re-ad-gustare; df.

Subst. ragout.

raie, Stribe, af lat. radius, hvoraf ogsaa fr. rayon.

railler, spotte, lat. ligesom radiculare, Diminutivform af radere.

raisin, Bindruer, lat. racēmus.

rame, Gren, Aare, lat. ramus og remus (i Betydning „Ramme“ af germ. Oprindelse); af samme Stamme fr. rameau, Kvist, lat. ramulus, og ramon, Kost, hvoraf ramoner, feje Skorstener, o. fl. D.

rance, harst, lat. rancidus.

rançon, Løsepenge, lat. redemptio.

rancune, Nag, ital. rancura, lat. rancor, altsaa eg. harst Smag.

ras, raget, glat, lat. rasmus; df. fr. raser, ruge o. i. v.

râteau, Haffe, Rive, lat. rastellus, Diminutiv af rastrum;

df. fr. râteler, rive Hø, og râtelier, Høhæfte, Krybbe o. fl.

ravir, røve, lat. rapere; df. fr. ravage, Ødelæggelse, ravin eller ravine, Vej, udhulet af Regn, o. fl. D.

récolter, indhøste, lat. recollectare, Frequent. af recolligere.

recouvrer, gjenvinde, lat. recuperare.

recru, ny Dpvært af en Skov, recrue, Rekruttering, af fr. recrôitre.

reculer, vige tilbage, ogsaa trans. rykke tilbage, af lat. culus, fr. cul, Bagdel.

redoute, Skanse, lat. reductus.

refrain, Dmfvæd, ogsaa Bølge, som brydes mod Klipperne, af lat. re-frangere.

refuser, afslaa, vægre sig, af lat. recusare, ved Paavirkning af refutare, der er beslægtet dermed i Betydning.

régaler, beværte, underholde, af lat. regelare, optø, opvarme? df. fr. régaler, Festsmaaltid o. fl. D.

registre, Fortegnelse, i nyere Latin registrum for regestum, det Indførte.

regretter, beklage, lat. re-queritari? df. fr. Subst. regret, Sorg.
relayer, ifste Hest, af lat. religare, sml. frayer, af fricare;
df. Subst. relais, Skifte, nyt Forspand.

remorque, Slæbetoug, lat. remulcum.

rendre, tilbagegive, ital. rendere, lat. reddere (u indskudt for
Bellyden).

rène, Lomme, ital. redina, af lat. Verb. retinere.

rente, Indtægt, af lat. reddita, Neutr. pl. Perf. Partic. af
reddere.

repentir, se, angre, af lat. re-poenitere.

répit, Friit, Opfattelse, af lat. respectus, sml. tydsk Rücksicht
og Nachsicht.

reprocher, bebrejde, af lat. re-propiare, (sml. approcher af
appropriare) altsaa eg. rykke nærmere, forekaste.

requin, Haj, af lat. requiem, Sjælemesse; kaldet saaledes af
de normanniske Matroser paa Grund af sin Farlighed;
ellers chien de mer.

réseau, Næt, lat. reticellum, Diminutiv af reticulum.

restreindre, sammentrække, lat. restringere.

retentir, gjenlyde, af lat. re-tinnitare.

rétif, gjenstridig, af lat. restare.

réussir, falde godt ud, lykkes, af lat. re-exire (gmflr. ussir
= issir).

revancher, hævne, af lat. re-vindicare.

rêve, Drøm, Hjernepind, af lat. rabies, hvoraf ogsaa fr. rage.

rhume, Forsjotelse, Enue, lat. rheuma, gr. ῥευμα.

ricaner, le haanligt, af lat. cachinnare, med Gjentagelsepar-
tiffelen re, forandret til ri ved Indvirkning af ridere?

rien, Noget, af lat. Accus. rem: je ne vois rien o: non video
rem.

risqve, Fare, ital. risico, eg. stejls Klippe, farendt „Stjer“,
df. Fare i Almindelighed, af lat. rescare, sml. vort „Stjer“
af at „stjære“ (?)

rive, Strandbred, lat. ripa.

- rivière, Elv, af lat. rivus (?)
- riz, Ris, lat. oryza, gr. ὀρύζα
- roche, Klippe, af lat. rupes, gjennem en Afledsform rupea, cfr. approcher af appropriare.
- rôder, strejfe om, ital. rotare, af lat. rota, altsaa eg. rulle.
- rogner, beskjære, prov. redonhar, sp. redondear, af lat. rotundus, altsaa eg. afrunde.
- rognon, Nyre, prov. renho, af lat. ren, gjennem en Afledsform renio.
- roide, stiv, lat. rigidus.
- roitelet, Gjerdesmutte, lat. regulus, af fr. roi, med tre Diminutivendelser roi-et-el-el.
- rôle, Rulle, lat. rotulus; df. fr. rouler, rulle, o. fl. D.
- rond, rund, lat. rotundus; df. fr. ronde, Runde, o. fl. D.
- ronger, gnave, af lat. rumigare = ruminare, drøvtygge.
- rosée, Dug, af lat. ros, gjennem Verbet (ar) roser, bedugge.
- roisignol, Matteredgal, af lat. lusciniolus, Dim. af luscinius.
- roue, Hjul, lat. rota.
- rouge, rød, af lat. rubeus = ruber.
- rouille, Rust, Diminutivform dannet af lat. rubigo.
- rouler, rulle, lat. rotulare.
- route, Vej, lat. rupta, sc. via, brudt : banet Vej; df. routier, som kjender Vejen og routine, Dvælse.
- roux, rousse, rødhaaret, lat. russus.
- royal, kongelig, lat. regalis; df. royaume, Kongerige, ligesom af lat. regalimen.
- rubrique, eg. Rødkridt, dernæst Rubrik, fordi Doverskrifter skreves med rødt Blæk.
- rue, Gade, af lat. ruga, Fure.
- ruer, styrte, slynge, af lat. ruere, med Overgang til 1ste Conjugation som arguer, diminuer o. fl.
- ruisseau, Bæk, lat. ligesom rivicellus, Diminutiv af rivus.
- ruse, List, Kneb, eg. Bildtets Omvej for at narre Hundene, af gmlfr. reüser eller rehuser = refuser.
- rustre, Tølper, af lat. rusticus.

S.

sable, Sand, lat. sabulum.

sage, klog, af ubrugeligt lat. sapius = sapidus, (nesapius findes hos Petron).

saillir, springe, lat. salire.

saison, Aarstid, af lat. satio, altsaa eg. Tid til Udsæd.

samedi, Lørdag, sammentruffet af lat. sabbati-dies.

sangle, Gjærd, af lat. cingula.

sanglier, Wildsvin, af lat. singularis, fordi det, naar det bliver ældre, lever alene.

sanglot, Hulken, af lat. singultus.

sangsue, Blodigle, sammenfat af sang og sucer, lat. sanguinem sugere.

sans, Bræp. uden, gulfr. sens, af lat. sine med tilføjet s.

satin, Atlast, af lat. seta, hvoraf ogsaa fr. soie, Silke, se nedenfor.

sauce, Dyppelse, eg. noget saltet, af lat. Adj. salsus; df. fr. saucisse, Stegepølse.

sauf, uskadt, lat. salvus; bruges ogsaa som Bræp. sauf votre honneur, Deres Hæder uførkrænket, lat. salvo vestro honore.

sauge, Salvie, lat. salvia.

saut, Spring, sauter, springe, lat. saltus og saltare.

sauvage, vilb, lat. silvaticus.

saveur, Smag, lat. sapor; df. fr. savourer, nyde med Velbehag.

savoir, vide, lat. sapere.

savon, Sæbe, lat. sebum eller sebum, Talg.

secau, Segl, lat. sigillum, df. fr. sceller, forsegle, i nyere Latin sigillare.

scier, jage, lat. secare.

séance, Sæde, Møde, af Partic. séant, af Verb. séoir, lat. sedere.

seau, Vandspand, af lat. sitella, dim. af situla.

sec, tør, lat. siccus.

secouer, ryjste, lat. succutere; dj. fr. secousse, Rystelse.

secourir, komme til Hjælp, lat. subcurrere.

seigle, Rug, lat. secale.

seigneur, Herre, ital. signore, sp. señor, paa Franst ogsaa
sm. truffet til sire og sieur, af lat. senior.

sein, Stjød, lat. sinus.

seing, Underskrift, lat. signum.

selle, Sadel, eg. Træstol, af lat. sella.

selon, Præp., ifølge, sammensat af lat. secundum og longum,
„langt med“.

semaine, lige, i nyere Latin septimana = gr. εβδομαδα

sembler, synes, lat. simulare; af Sammenjættningerne flutter
assembler sig mere til Betydningen af simul.

semer, jaa, lat. seminarum.

semonde, indbyde til en Høitid, lat. summonere; dj. fr.
semonce, Indbydelse, Straffeprædiken o. fl. Ord.

sentier, Fødssti, af lat. Adj. semitarius af semita.

sentinelle, Skildvagt, eg. abstract, Sted, hvor der holdes
Skildvagt, af lat. sentina, det underste Skibsrum, hvor
der maatte passeres nøie paa, at ikke Vandet trænger ind (?).

sérail, se serre.

sergent, Underofficer, eg. Haadstutjener, af lat. Partic. ser-
viens.

serieux, alvorlig, lat. ligesom seriusus (fuld. af seria) =
serius.

serment, Ed, lat. sacramentum.

serre, Klo, ogsaa Drivhus, af lat. sera, Slaa; dj. fr. serrei,
trykke sammen, og sérail, indsluttet Rum.

serviette, Haandduk, istedetfor serviette, Diminutiv af servit,
ubrugelig Subst. = service i Betydn. Bordstet; altjaa
af lat. servire (servir une table, „dække“ et Bord).

seuil, Tærstel, af lat. solea.

sève, Plantesaft, lat. sapa, tyk Møst.

sevrer, afsævne (Vørn), lat. separare.

- si, Conjunction, dersom, lat. si; si, Adv. saa, lat. sic.
siège, Sæde, Bæljring, ital. sedia, seggia, af lat. sedes.
sieur, Herre, se seigneur.
siffler, pibe, lat. sibilare.
singe, Abe, lat. simius.
soie, Silke, ogsaa Svinebørste, ital. seta, sp. seda, lat. seta.
soif, Tørst, gmlfr. soi, af lat. sitis.
soir, Aften, af lat. serum.
sol, gmlfr., nyfr. sou, en Skilling, af lat. solidus, en Guldmunt, oprindelig = 100 Sestertser; df. fr. solde, Lønning, og soldat, eg. En, som lønnes.
sole, i Betydnu. Bund, af lat. solum; i Betydnu. Flyndre, af lat. solea.
soleil, Sol, ubrug. lat. soliculus, Diminutiv af sol.
solive, Tværbjelke, af lat. sublevare eller af publica?
sombre, mørk, sp. sombra, Skygge, af lat. sub-umbra?
somme, f., Sum, lat. summa; df. fr. sommer, opsummere, og sommation, Opsummering; derimod
somme, f., i Betydnu. Byrde, ital. salma eller soma, af lat. sagma, gr. σάγμα; df. fr. assommer, belæse, slaa til Jorden, sommage, sommier, o. fl. D.
somme, m., Søvn, lat. somnus; df. fr. Diminutiv sommeil, af ubr. lat. somniculus.
sommer, opfordre, af lat. summonere, se semondre; df. fr. sommation, Opfordring.
sommet, Top, gmlfr. som, ital. sommo, af lat. summum.
sonde, Blylod, af lat. sub-unda, fml. sombre af sub-umbra; df. fr. sonder, undersøge (eg. Havets Dybde).
songe, Drøm, lat. somnium.
sorcier, Troldmand, lat. ligesom sortiarius af sors, i Betydnu. Spaadom.
sortir, sortant, udgaa, udspringe, af ubrugeligt lat. surrective, af Perf. Part. surrectus (?); df. fr. ressortir, springe tilbage, og ressort, Spændkraft; derimod

- sortir, sortissant, faa ved Godkasting, lat. sortiri; df. fr. assortir, paafe sammen, ressortir, søge Bestyttelse hos, henhøre under en Jurisdiction, ressort, Jurisdiction.
- souci, Betyrning, af lat. Adj. sollicitum.
- soudain, pludselig, af lat. subitaneus = subitus.
- soudre, løse, lat. solvere.
- souffler, blæse, hvifte, lat. sufflare; df. fr. soufflet, Blæsebælg, Drefig.
- souffrir, lide, lat. sufferre; cfr. offrir af offerre.
- soufre, Svovl, lat. sulphur.
- souille, Sted, hvor Svin søle sig, souiller, tilspøle, af lat. Adj. suillus, som hører til Svin.
- souïl, mæt, drukken, af lat. satullus, Diminutiv af satur.
- soulager, lette, lindre, af lat. sublevare; cfr. léger af levis.
- soulier, Sko, af ubr. lat. Adj. solarius af solum.
- soupçon, Mistanke, lat. suspicio.
- soupir, Suf, soupirer, sukke, lat. suspirium og suspirare.
- souple, smid'ig, søjelig, ital. soffice, lat. supplex.
- sourcil, Djenbryn, lat. supercilium.
- sourdre, sprudle frem, lat. surgere; df. fr. source, Kilde, ressource, Hjælpekilde.
- sourire, smile, lat. subridere.
- souris, f., Mus, lat. sorex.
- sous, under, lat. subtus; df. fr. dessous, nedenunder.
- se souvenir de quelque chose, lat. sibi subvenire de aliqua re, komme sig selv til Hjælp om Noget, o: erindre Noget.
- souvent, ofte, lat. subinde.
- souverain, Adj. ypperst, Subst. Gueberster, lat. ligesom superaneus af super.
- squelette, Benrad, af gr. Adj. σκελετός, udtørret.
- suc, Subst. lat. sucus; fr. sucer, suges, forudsætter lat. suctiare af Perf. Part. suctus; thi af sugere maatte komme fr. suyer, hvoraf essuyer, udtørre.
- sucre, Sukker, lat. saccarum, eg. et arabisk Ord.

suer, søede, sueur, Sved, lat. sudare og sudor.
suif, Talg, ital. sevo, lat. sebum eller sebum.
suivre, følge, gmlfr. sivre og sivr, ital. seguire, lat. sequi.
sur, Bræp. paa, lat. super.
sûr, Adj. sikker, gmlfr. seûr, lat. securus.
sus, Bræp. paa, lat. sursum; df. fr. dessus, overpaa.

T.

tâche, foresat Arbejde, i nyere Latin taxa = taxatio i saame
Betydning. som pensum; df. fr. tâcher, bestræbe sig.
taille, Enit, Skaar, af lat. talea, affskaaren Pinde, Afslægger;
df. fr. tailler, skjære, og fl. D.
talon, Hæl, af lat. talus, Ankelfoden.
tandis, saalænge, lat. tandiu.
tante, Fæster eller Moster, gmlfr. ante, eng. aunt, af lat. amita
med eufonisk t foran.
tapir, se, krybe i Skjul, af lat. talpa, altsaa eg. brugt om
Muldvarpen.
tâter, besøge, prøve, lat. ligesom taxitare, Frequentativ af
taxare.
teigne, Møl, Skurv, lat. tinea.
teindre, farve, lat. tingere; df. fr. teint o. fl. D.
témoin, Vidne, lat. testimonium med concret Betydning.
tempe, Tiuding, lat. Neutr. pl. tempora.
tenaille, Tang, lat. Neutr. pl. tenacula.
tendre, spæd, øm, lat. tener; df. fr. attendrir, gjøre øm, røre.
tente, Telt, ital. tenda af lat. tendere.
tête, Hoved, lat. testa, Lejskaal, brugt i Folkesproget i stedet for
caput.
tétin, téton, tette, Brystvorte, tête, die gr. τίτην.
tiède, lunken, lat. tepidus.
tiers, Adj. tredie, Subst. Trediedel, lat. tertius, tertium.
tige, Stilk, lat. tibia.
tilleul, Lind, Diminutivform af lat. tilia.

- timbre, Klofte uden Knebel, Klang, lat. tympanum.
tinter, ringe, kime, lat. tinnitare, Frequentativ af tinnire, hvoraf
ogsaa fr. tentir i Sammenfætningen retentir.
tison, Brand, lat. titio; df. fr. tiser, attiser, antænde.
tisser eller tistre, væve, lat. texere; df. fr. tissure, lat. tex-
tura, tisseur eller tisserand, lat. textor.
toile, Lærred, lat. tela, Bæv; df. fr. Diminutiv toilette, eg.
Dug, som bredes over Paaklædningsbordet.
toise, Favn, eg. Længden af de udspændte Arme, af lat. Perf.
Partic. tensus.
toison, afklippet Uld, lat. tonsio, med concret Betydning.
toit, Tag, lat. tectum.
tombeau, Gravmæle, lat. tumulus.
tome, Bind, lat. tomus, gr. τόμος, eg. Skaar, Snit.
ton, Tone, lat. tonus, gr. τόνος, eg. Spænding.
tonnerre, Torden, lat. tonitrus.
torche, Fakkell, Halmviif, eg. noget sammendrejet, af lat. Perf.
Partic. tortus; df. fr. torcher, astørre.
tordre, dreje, lat. torquere (gamle Participialformer tors og
tortu).
tort, Uret, af lat. tortum, det drejede; sml. droit, Ret, af lat.
directum, det rette.
tôt, snart, ital. tosto, af lat. Perf. Partic. tostus af torrere,
altsaa eg. ophidset; cfr. lat. cito.
tour, m., Omkreds, af lat. turnus, gr. τόπος, Drejehjern.
tour, f., Taarn, lat. turris.
tourbillon, Hvirvel, af lat. turbo.
tourner, dreje, vende, lat. tornare; df. blandt andet tournoi,
Turnering, fordi man vender Hestene.
tousser, hoste, lat. tussire; toux, Hoste, lat. tussis.
tout, hel, al, lat. totus.
tracer, afskjede, ital. tracciare, lat. ligesom tractiare af Perf.
Partic. tractus; cfr. ital. cacciare, fr. chasser, af lat.
captus; Af Verbet fr. frace, Spor.

- trahir, forraade, lat. tradere; df. fr. trahison, lat. traditio;
fr. traitre, lat. traditor.
- train, Gang, Tog, ital. traino, af lat. trahere.
- traire, melke, lat. trahere. I Sammensætningerne extraire,
distraire o. s. v. kommer den latinske Betydning frem;
df. fr. trait, Træk, lat. tractus; fr. traiter, behandle, lat.
tractare.
- transir, stivne af Kulde eller Angst (baade trans. og intr.) af
lat. transire, gennemfare; df. fr. transe, ital. transito,
dødelig Angst.
- travail, Arbejde, eg. Tvang, af forældet traver (hvoraf entra-
ver), lænke, hemme, af lat. Subst. trabs.
- trèfle, Kløver, lat. trifolium.
- treille, Lovhytte, lat. trichila; df. fr. treillis, Gitterværk.
- trembler, skjælv, ital. tremolare, af lat. Adj. tremulus.
- trémouser, slagre, tumle sig, af lat. Perf. Part. transmotus.
- tremper, væde, omjat for temperer, af lat. temperare.
- très, overmaade, lat. trans.
- trésor, Skat, lat. thesaurus.
- tresse, Flette, ital. treccia, af gr. τριζα, i tre Dele.
- trier, udsøge, sortere, af lat. tritare, Frequentativ af terere.
- trombe, Skypumpe, Vandhvirvel, gulf. trompe, af lat.
turbo (?); df. fr. tromper, bedrage, eg. føre rundt i en
Hvirvel, jøre vild.
- trompe, Blæseinstrument, Snabel, af lat. tuba, med indskudt
onomatop. r.
- trop, Adv. altfor meget, se troupe.
- trotter, trave, lat. ligesom tolutare, af lat. Adv. tolutum, i
Trav; df. fr. trottoir, Fortoug, eg. Sted, hvor der traves.
- trouble, Nøre, omjat for trouble, af lat. turbula, Diminutiv
af turba; ligesaa
- troupe, Skare, omjat for troupe, af lat. turba; df. fr. trou-
peau, Hjord, og Adv. trop, altfor meget (ital. Adj.
troppo, altfor megen).

- trousser, sammenbinde i et Knippe, ital. torciare, af lat. Perf. Partic. tortus; dj. fr. trousse, Knippe, Rogger, trousseau, o. fl. D.
- trouver, finde, ital. trovare. Er Grundbetydningen hente, søge, kommer det maaskee af lat. turbare, altsaa eg. kaste om hinanden, gjennemrode.
- truente, Murste, Fiskepade, lat. trulla.
- tuer, dræbe, ital. tutare, af lat. tutari, altsaa eg. afværge, gjøre uskadelig.
- tuile, Tagsten, gmlfr. teule, lat. tegula.
- turbot, Righvar, af lat. turbo i Betyd. Top (Legetøj), paa Grund af Ligheden i Udseende; iml. gr. ῥόμβος.

V.

- vaisseau, Kar, Skib, lat. vascellum, Diminutiv af vasculum; af vascellum i Plur. ogsaa fr. vaisselle, s., Bordstel.
- valise, Vadsæk, lat. ligesom vidulitia, af vidulus, der findes hos Plautus i samme Betydning.
- vanter, rose, i nyere Latin vanitare, af lat. vanus.
- vautour, Grib, af lat. vulturius.
- vautrer, se, vælte sig, fornemmelig i Skarn, gmlfr. voltrer, ital. voltolare, af lat. volvere.
- veau, Kalv, lat. vitellus, Diminutiv af vitulus; dj. fr. véler, fælde, vélin, fint Pergament.
- vedette, Skildvagt, ital. vedetta istedetfor veletta, Diminutiv af lat. vigilia.
- veille, Nattevagt, veiller, vaage, lat. vigilia og vigilare.
- velours, Fløjel, gmlfr. veloux eller velous af lat. Adj. villosus, hvoraaf ogsaa fr. velu, lodden.
- venaison, Wildt, af lat. venatio med concret Betydning.
- vendange, Vinhøst, lat. vindemia.
- vendredi, Fredag, lat. Veneris dies.
- venger, hævde, lat. vindicare.
- ver, Drm, lat. vermis.

- verd eller vert, grøn, fur (om Frugter), lat. viridis.
verge, Stof, plur. Ris, lat. virga.
verger, Frugthave, prov. verdier, lat. viridarium.
vergue, Naa, lat. virga, altsaa eg. = verge.
vermeil, højrød, i nyere Latin vermiculus, af Subst. vermiculus, liben Orm, som frembringer Skarlagenfarve.
vérole, Kopper, lat. variola af varius, broget, plettet.
verre, Glas, lat. vitrum.
verrou, Skaade, gmlfr. verrouil, af lat. veruculum, lidet Spyd.
verser, udgyde, isjænte, lat. versare (vende Skarret).
verve, Lune, Frygthed, af lat. vervex, jnl. fr. caprice af lat. caper.
vessie, Blære, lat. vesica.
veuf, veuve, Entemand, Ente, af lat. viduus, hvoraf ogsaa fr. vide, tom.
viande, Kjød, som spises, af lat. vivenda (som man kan leve af).
vice, Laft, lat. vitum.
vieil, vieux, gammel, ital. vecchio, veglio, af lat. vetulus, sammentruffet til vetulus, veclus.
vigne, Vingård, lat. vinea.
vilain, ital. villano, eg. Bonde, af lat. villa; df. som Adj. boudeagtig, lumpen.
viole, ital. viola, Strenginstrument, hvoraf fr. violon, Violin, i Middelalderens Latin vitula af lat. vitulari, hoppe som en Kalv, være lystig; altsaa det Instrument, som fortrinsvis brugtes ved landlige Feste.
virer, dreje, af samme Rod, som lat. viria, Armsaand (oprindelig maaske et spansk Ord); df. gmlfr. viron, Omkreds, hvoraf fr. environ, omkring, o. fl. D.
vis, gmlfr. Syn, lat. visus; df. fr. Adv. vis-à-vis, ligeover, og med Collectivendelsen age, Subst. visage, Ansigt.
vite, hurtigt, lat. vegetus (?).
voeu, Øste, lat. votum; df. fr. vouer, love, i nyere Latin votare, avou, Tilstaaelse, avouer, tilstaa, dévouer, indvie osv.

voie, Vej, lat. via.

voile, m, Søer, f. Sejl, lat. velum, pl. vela.

voiture, Kjøretøi, lat. vectura.

voler, stjæle, forfattet for involer, af lat. involare i Betydning.
røve (= volatu rapere).

volte, Bending, ital. volta, af lat. Perf. Part. volutus; df. fr.
voltiger.

vouloir, ville, ital. volere, af Stammen vol i lat. velle.

voûte, Hvælving, ital. volta je ovenfor.

voyage, Rejse, ital. viaggio, af lat. viaticum, som i senere
Latin har denne Betydning.

vrai, sand, af ubrug. lat. veracus = verax.

Y. Z.

y, Adv., der, ital. ivi, lat. ibi.

zèle, Æver, lat. zelus, gr. ζῆλος.

zeste, Hinde i Rødden, som deles den i fire Dele, ligesaa paa
Citronen, af gr. σχιστός med activ Betydning.

Forkortelser: lat. — latin, gr. — græsk, fr. — fransk, gmlfr.
— gammelfransk, prov. — provençalisk, ital. — italiensk, sp. —
spansk, eng. — engelsk, ubr. — ubrugeligt, df. — deraf, eg. —
egentlig, cfr. og jml. — sammenlign, sc. — scilicet, underforstået,
o: — det er. De øvrige Forkortelser forståes af sig selv.

Til dette Aars Examen Artium ere følgende 8 Disciple anmeldte:

1. Martin Luther Alver, Søn af Handelsmand Mons M. Alver, indkom i 1861 i Skolens 1ste Klasse.
2. Harald August Jørgensen, Søn af Smedermester Hans Jørgensen, indkom 1861 i 2den Klasse.
3. Arnt Ulrik Greve, Søn af Sogneprest til Lysvær i Nyfylke Jan Greve, indkom 1863 i 3die Klasse.
4. Anton Christian Sudmann, Søn af Kjøbmand Philip Sudmann, indkom 1861 i 2den Klasse.
5. Didrik Lyder Smit, Søn af Stiftamtmand P. M. Smit, indkom 1860 i 1ste Klasse.
6. Frederik Falkenberg Louz, Søn af Skoledirectør Theodor Louz, indkom 1859 i 1ste Klasse.
7. Halfdan Torp, Søn af Capitain F. A. Torp, indkom 1864 i 4de Klasse.
8. Hans Jacob Grøgaard Hammer, Søn af Guldsmedmester Lauritz J. Hammer, indkom 1859 i 1ste Klasse.

Paa egne og Medlæreres Vegne giver jeg mig den Ære at indbyde Disciplenes Forældre og Forefalte, samt Enhver ellers, der interesserer sig for Skolen og dens Virksomhed, til at overvære den mundtlige Deel af Examen, der afholdes i den Orden, som efterfølgende Tabel udviser.

Bergen, den 18de Juni 1868.

J. Heesmunten.

Label

hvorefter den mundtlige offentlige Examen afholdes i Bergens Kathedralskole i Aaret 1868.

Fredag den 26de Juni.

Clasje.	Formiddag.	Clasje.	Eftermiddag.
VII	Græsk. Bjørset i No. 8.	VII og VI	Hebraisk. Jordan i No. 6.
VI a	Latin. Rector i No. 6.		
V	Religion. Jordan i No. 7.	VII og VI a	Engelsk. Schmidt i No. 7.
IV Aa	Latin. Reehorst i No. 1.		
IV Ba	Latin. Johnsen i No. 11.	IV Ba	Latin. Johnsen i No. 8.
III Aa	Latin. Gølfeldt i No. 10.		
III Bb	Latin. Gran i No. 9.		
II A	Latin. Fog i No. 2.		
II B	Religion. Nielsen i No. 3.		
I A	Historie. Christie i No. 4.		

Lørdag den 27de Juni.

VI a	Mathematik. Johannesen i No. 3.		
VI b	Latin. Rector i No. 6.		
V a	Tydsf. Johnsen i No. 7.		
V b	Græsk. Bjørset i No. 8.		
IV Ab	Latin. Reehorst i No. 1.		
III Ab	Latin. Gølfeldt i No. 10.		
III B	Religion. Nielsen i No. 9.		
II A	Norsk. Brøys i No. 2.		

Mandag den 29de Juni.

VII a	Historie og Geografi. Reehorst i No. 8.	VI b	Historie og Geografi. Reehorst i No. 6.
VI c	Mathematik. Johannesen i No. 6.	V a	Fransk. Nielsen i No. 7.
V a	Latin. Bjørset og Sommerfelt i No. 7.	IV Ba	Mathematik. Christie i No. 11.
V b	Tydsf. Johnsen i No. 9.		
IV A	Geografi. Nielsen i No. 1.		
IV Bb	Geografi. Fog i No. 11.		
III A	Geografi. Gran i No. 10.		
II B	Norsk. Brøys i No. 3.		
I A	Regning. Christie i No. 4.		
I B	Norsk. Jordan i No. 5.		

Tirsdag den 30te Juni.

VII	Fransk. Gølfeldt i No. 8.	VI a	Tydsf. Bjørset i No. 6.
VI b	Mathematik. Johannesen i No. 2.	V b	Geografi. Nielsen i No. 7.
VI c	Latin. Rector i No. 6.	IV B	Tydsf. Johnsen i No. 11.
V a	Græsk. Bjørset i No. 7.		
IV A	Fransk. Nielsen i No. 1.		
III A	Tydsf. Johnsen i No. 10.		
III B	Fransk. Reehorst i No. 9.		
II B	Geografi. Gran i No. 3.		
I B	Regning. Christie i No. 5.		

Onsdag den 1ste Juli.

VI a	Fransk. Gølfeldt i No. 6.	VI b	Tydsf. Bjørset i No. 6.
V a	Geografi. Nielsen i No. 7.	IV A	Tydsf. Johnsen i No. 1.
IV a	Græsk. Bjørset og Reehorst i No. 1.	IV Bb	Historie. Christie i No. 11.
III B	Tydsf. Fog i No. 9.		
I A	Norsk. Jordan i No. 4.		
I B	Historie. Gran i No. 5.		

Onsdag den 2den Juli.

Clasje.	Formiddag.	Clasje.	Eftermiddag.
VII	Latin. Rector i No. 8.	VI b	Engelsk. Schmidt i No. 6.
VI a	Religion. Jordan i No. 6.	IV b	Græsk. Bjørset og Reehorst i No. 1.
V b	Mathematik. Johannesen i No. 7.		
IV c	Græsk. Bjørset og Reehorst i No. 1.		
III A	Historie. Christie i No. 10.		
III B	Historie. Fog i No. 9.		
II A	Religion. Nielsen i No. 2.		
II B	Latin. Sommerfelt i No. 3.		
I B	Geografi. Gran i No. 5.		

Fredag den 3die Juli.

VII	Tydsf. Bjørset i No. 8.	VI a	Historie og Geografi. Reehorst i No. 6.
VI b	Religion. Jordan i No. 6.	V a	Historie. Nielsen i No. 7.
V b	Fransk. Nielsen i No. 7.	IV Ab	Mathematik. Johannesen i No. 1.
III A	Mathematik. Johannesen i No. 10.	IV Bb	Mathematik. Christie i No. 11.
III B	Norsk. Brøys i No. 9.	III Ba	Latin. Gran i No. 9.
II A	Regning. Christie i No. 2.		
I A	Religion. Fog i No. 4.		

Lørdag den 4de Juli.

VII	Mathematik. Johannesen i No. 8.		
VI b	Fransk. Gølfeldt i No. 6.		
V b	Latin. Bjørset og Sommerfelt i No. 7.		
IV A	Religion. Jordan i No. 1.		
III A	Religion. Nielsen i No. 10.		
II A	Geografi. Gran i No. 2.		
II B	Tydsf. Brøys i No. 3.		
I B	Religion. Fog i No. 5.		

Mandag den 6te Juli.

VII	Religion. Jordan i No. 8.	VI c	Historie og Geografi. Reehorst i No. 6.
VI b	Græsk. Bjørset i No. 6.	IV Aa	Historie. Nielsen i No. 1.
V a	Mathematik. Johannesen i No. 7.	IV Ba	Geografi. Fog i No. 7.
IV B	Fransk. Nielsen i No. 11.		
III A	Norsk. Brøys i No. 10.		
III B	Geografi. Gran i No. 9.		
II A	Historie. Fog i No. 2.		
II B	Regning. Christie i No. 3.		
I A	Latin. Gølfeldt i No. 4.		
I B	Latin. Sommerfelt i No. 5.		

Tirsdag den 7de Juli.

VII b	Historie og Geografi. Reehorst i No. 8.	V b	Historie. Nielsen i No. 7.
VI a	Græsk. Bjørset i No. 6.	IV Aa	Mathematik. Johannesen i No. 1.
IV Ab	Historie. Nielsen i No. 1.	IV B	Religion. Jordan i No. 6.
IV Ba	Historie. Christie i No. 11.		
III A	Fransk. Gølfeldt i No. 10.		
III B	Mathematik. Johannesen i No. 9.		
II A	Tydsf. Brøys i No. 2.		
II B	Historie. Fog i No. 3.		
I A	Geografi. Gran i No. 5.		

Onsdag den 8de Juli prøves de til Optagelse i Skolen Anmeldte; Lørdagen den 11te Juli Kl. 9 Formiddag prøves Eleverne i Declamation og Sang, hvorefter Examen's Udfald bliver bekendtgjort. Examen begynder hver Formiddag Kl. 8 og Eftermiddag Kl. 4.